

BIBLIA ÉS GYÜLEKEZET

2006. december

A Biblia Szövetség folyóirata

XVIII. évfolyam 4. szám

Ára: 320,- Ft

– MAGYAR KARÁCSONY – AKI NÉLKÜL NINCS KARÁCSONY –
– BETLEHEM TITKA – AMI KARÁCSONYI IGEHIRDETÉSEINKBŐL KIMARAD –
– JÉZUS KRISZTUS ELRENDELÉSE – LÉGY ÖRÖMMONDÓ! –
– LELKI GYENGESÉG – A SZUVERÉN ISTEN – KISKOSZMÁLYI MOZGALOM –

Jézus Krisztusról: *“Neki mindenestül hasonlónak kellett lennie az atyafiakhoz, hogy könyörülő és hű főpap legyen az Isten előtt való szolgálatban.”* – Zsidó 2,17

***

Áldott karácsonyi ünnepet!

Sáros Ete Álmos

Dr. Viczián Miklós

Pintér Elemér

Cseri Kálmán

Zila Péterné

Kéri Tamás

Benedek Csilla

A Kelenföldi Református Ifjúsági Énekkar szolgálata Alföldy-Boruss Csilla vezetésével

**Őszi csendesnap
Budapest – Miskolc**
Pasaréti résztvevők (1-5.),
a BSZ film készítőinek
köszöntése (3.),
pillanatképek a miskolci
csendesnapról (6-10.)
(Fotó: Margit István;
Dr. Viczián Miklós)

MAGYAR KARÁCSONY

Azt a korszakot, amibe Jézus Krisztus – a júdeai Betlehem városában – bele született, nehezen nevezhetjük az emberiség aranykorának. Bár a Római Világbirodalom „milliomosai” ekkor még zavartalanul éltek arany életüket, az általuk legigázott népek viszont nyomorogtak, és milliók ették a rabszolgaság keserű kenyerét. Júdeában – ahol Isten választott népe élt – virágzott a korrupció, jó pénzért mindent el lehetett érni: álláshoz jutni, embert venni, illetve embereket félreállítani stb. Izrael népe vallási és politikai pártokra szakadva civakodott, vagy éppen belső árulóktól, római kollaboránsoktól szenvedett. A megszálló római katonák a szikáriusoknak nevezett „hazafiak” merényleteitől rettegtek.

Tömegek várták sorsuk jobbra fordulását saját királyuktól, Heródestől – de hiába. Mások a lelki vezetőkben, a főpapokban bíztak, de tőlük sem érkezett érdemleges lelki erősítés. A gazdasági, politikai, társadalmi és lelki sötétség „kézzel fogható” volt. Szó szerint beteljesedett az ézsaiási prófécia: „ímé, sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket” (Ézs 60,2).

Egyszer csak – váratlanul – felgyúlt egy fényugár az éjszakában; a júdeai Betlehemben megszületett a Messiás, aki így nevezte magát: „világ Világossága”. A betlehemi csoda az volt, hogy az örökkévaló és mindenható Isten emberi testet öltve belépett az általa teremtett földi dimenziókba.

A „világ Világossága” először a betlehemi mezőt világította meg, ezért egy ideig csak kevesen látták. Személye azonban évről-évre egyre jobban világított, és tudjuk, hogy fénye mára eljutott a föld minden zugába. Akik akkor felismerték Jézusban ezt a világosságot, azok tiszta fényétől vagy elmenekültek, mint pincebogarak a sötét sarokba; vagy meggyógyultak és új életet, reményt, erőt és örömet kaptak. Akik a „világ Világosságát” szívükbe és elméjükbe engedték, azok más emberré váltak, és mindent másként láttak, mint azelőtt. Ezt „hozta” a Messiás az első karácsonykor.

Kedves Olvasó!

Ha valaki a 2006. év decemberében egy távoli műholdról lelki-szellemi fényképet készítené Magyarországról, akkor hazánk területén egy nagy fekete foltot látna.

– Ha a gazdasági helyzetet vizsgálja, akkor megkockáztathatja azt a feltevést, hogy a római birodalom akkor élt rabszolgái nem biztos, hogy ma cserélnének a városaink aluljáróiban vagy utcáin kóborló hajléktalanokkal, vagy az éhező magyar gyermekekkel. Ítélet alkotásakor elég nehéz túlzásokba esnie annak, aki magyar népünk tömegeinek anyagi helyzetét akarja jellemezni. A magyar milliomosok új serege ritkán tapasztalható érzéketlenséggel lép át az országos szegénység gondjai felett. A kamat- és közműdíjas rabszolgák száma pedig egyre emelkedik.

– A római birodalom korrupciós bajnokai is jöhetnének hozzánk tanulni arról, hogy miként kell szavazatot vásárolni; olcsón, fillérekért kórházat, iskola és postai épületet és palotát eltulajdonítani, majd jó pénzért – sokszor éppen a régi tulajdonosnak – bérbe adni.

– A belső viszályok gyötörte népünk tisztaságát, asszonyait, ifjait magyar rendőrök verik véresre ország világ szeme láttára – mindezt persze a demokrácia nevében. A szellemi sötétség sűrűségét pedig az jelzi, hogy ezt az állapotot látva, mégsem tört ki a felháborodás mindent elsöprő hulláma a magyar értelmiség részvételével – beleértve ebbe a hívő keresztyének tömegeit is!

A magyar advent hasonlít az első adventhez: a tömegek hisznek és várnak. Várják sorsuk jobbra fordulását emberektől, politikusoktól; egyesek talán az egyháztól. Pedig tanulhattunk volna, mi magyarok is – a hívő emberek különösen – a történelem évszázadainak eseményeiből, hogy amiképpen a megelőző társadalmi helyzetekben nem adott megoldást sem a római birodalom katonasága, sem Heródes, sem Kajafás, sem a politikai pártok, vagy felszabadító hadseregek jelenléte; úgy nem ad ma nekünk sem a csodatévő EU, de a magyar Heródesek, Kajafások, vagy pártok „tevékenysége” sem.

Rá kell tehát mutatnunk újra karácsony nagy üzenetére: egyetlen személy hozhat döntő változást népünk életében és sorsában: Jézus Krisztus – a „világ Világossága”! Nincs más reménysugara ennek a világnak, csak ő! A magyar nép is vagy megnyitja szívét Jézus Krisztus előtt, vagy a sötétben marad. Jézus nélkül a képzett tudós vagy szakember, a művelt értelmisé-

gi, a gazdag üzletember, a jól szituált középosztálybeli, illetve a szegény hajléktalan is lelki-szellemi sötétségben él tovább; és tudománya, műveltsége csak göggjét, gazdagsága embertelenségét, közepszerűsége, szegénysége pedig kiszolgáltatottságát növeli.

Jézus nélkül az emberi szív önző és telhetetlen marad. De, ha belép az ember életébe Jézus, akkor ott világosság támad; ezért számára minden más „megvilágításba” kerül:

– ezután a bűnt nem nevezi többé „emberi gyengeségnek”, a csalást „ügyeskedésnek”, a hazugsággal nem dicsekszik, mert szégyelli azt;

– számára embertársainak véresre verése nem „rendcsinálás” vagy „törvényes intézkedés”;

– viszont az abortusz: ölés, a meddővé tétel: népirtás, a házasságtörés pedig hűtlenség és gonosz bűn.

Amikor Jézus belép valaki szívébe,

– akkor az ember szégyenkezik bűnei miatt, és sírva esedezik bocsánatért;

– szégyelli korábbi ateizmusát,

– számára elviselhetetlenné lesz embertársának szegénysége is,

– s többé könnyű szívvel már nem vágja zsebre a sokszoros, milliós hasznot,

– és annak legalább tizedét most már a szegény honfitársainak juttatja el.

Ha Jézus költözhetne a szívekbe, akkor lenne igazi és boldog a magyar karácsony! Lelkünk megtelhetne végre a Jézusból áradó szeretettel, ami megelégtíti az embert; s vezetőink is boldogok lennének, hiszen népük javát szolgálják.

* * *

Szeretnénk, ha folyóiratunknak ebben a számában a közölt írások olyan fény sugarak lennének, amik Jézusra mutatva, dicsőséges személyét emelik magasra!

A Biblia Szövetség tagságának az a küldetése, hogy legyen a magyar nyelvű emberek között olyan ablak, amin emberi szívekbe – ezzel családi kapcsolatokba, a társadalomba és közömbössé vált gyülekezetekbe – ragyog be a „világ Világossága”.

Tisztítsuk meg tehát az „ablakot”, hogy megszentelt életünkön át több fény jusson el embertársaink közé; azokhoz, akik között élünk!

Sípos Ete Álmos

AKI NÉLKÜL NINCS KARÁCSONY

- Mi kell a karácsonyhoz? – kérdeztem egy ismerősömtől.
- Szép fenyőfa, sok ajándék, hal-pulyka-töltött káposzta, bejgli és borocska. Esetleg egy kis hó. Ezek az ünnep kellékei.
- És – nézett rám, mint aki várja: van még kérdés?
- És akkor már boldog lesz mindenki az ünnepen?
- Hát, az attól függ – mondta elgondolkozva.
- Mitől?
- Mit tudom én. De ahhoz azért biztosan kell még valami.

Volt néhány olyan karácsonyom, amikor szent este egyedül voltam, ugyanolyan egyszerű vacsorám volt, mint máskor, az ünnepeken egész nap biciklin ültem, hogy minden faluban legyen karácsonyi istentisztelet. Egyik évben pedig mindkét délután beteget látogattam az elfekvőben és a zárt osztályon. Hazatérve sem várt senki, de tele volt a szívem örömmel és hálával, hogy „úgy szeretette Isten e világot” – benne engem is -, „hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök életet vegyen”. S boldog voltam, hogy Isten elfogadott gyermekének, s Jézus Krisztussal közösségben élhetek.

De hadifogságból s börtönökből hazatért hívő ismerőseim is elmondták, hogy ott nem volt semmi „ünnepi kellék”, emlékeztetből idézték a karácsonyi ígéket, puliszkával és valami lőrével úrvacsoráztak; folyt a könnyük, amikor otthoni szeretteikre gondoltak, mégis boldogok voltak, és áldották Istent karácsony csodájáért, magasztalták Jézust, mert jelen volt velük, ott a szöges drótok és vasajtók mögött is.

Mi kell ahhoz, hogy boldog legyen valaki karácsonykor (és utána is)? A válasz olyan igaz, amilyen egyszerű: Jézus. Az élő Úr Krisztus nélkül nincs igazi boldog karácsonya senkinek. Ha viszont az ő jelenlétében élnek hívő emberek, kellékek nélkül is öröm és hála van a szívükben.

Éppen ez leplezi le azt a súlyos torzulást, amin ez az ünnep átment. Mert mi is történt valójában karácsonykor? Mire kellene emlékeznünk? „Az Atya elküldte a Fiút a világ üdvözítőjéül” (1Jn 4,14), a Szentlélek megteremtette Jézus földi testét (Lk 1,35), és Jézus Krisztus „nem tekintette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem... emberekhez hasonlóvá lett..., és engedelmeskedett a kereszthalálig” (Fil 2,6-8). Más szavakkal: „Azt, aki bűnt nem ismert, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk őbenne” (2Kor 5, 21).

Jézus testlételének a célja tehát az ő engesztelő, helyettünk elszenvedett váltságshalála volt. Karácsony célja és kiteljesedése a nagypéntek.

Ebből torzult el a karácsony mai formájára. Istennek a bűnösökhöz lehajló szeretete, Jézus Krisztus érettünk vállalt megalázkodása, a Szentlélek teremtő és újjáteremtő munkájának csodálása helyett az ember került az ünnep központjába, sőt ma már csak az üzlet, a pénz foglalkoztat ilyenkor sokakat. Maradt a sok, jobb sorsra érdemes, kiirtott és szemétre dobott fenyőfa, talmi csillogás, embertelen hajsz, vásárlási kényszer, nagy evés-ivás és sok képmutatás: „mintha-öröm”, „mintha-szeretet”. Mindez éppen „Azt” szorította ki, „Aki” nélkül nincs karácsony. Jézus „születésnapján” sokan már egyáltalán

nem is gondolnak az ünnepekre. önmagukat ünneplik ilyenkor a legtöbben. Vagy nem is tudják, hogy kit, mit.

Nem véletlen, hogy ezen az ünnepen mindig több dolguk van a mentőknek, mint máskor, s általában több öngyilkosság is történik. Ünnep után pedig sok kimerült ember támoogy üres pénztárcával és csalódott szívvel.

Mit tegyünk, hogy ne így legyen? Ünnepeljük tudatosan „Azt”, „Aki” miatt egyáltalán keletkezett ez az ünnep! Tudatosan készülünk az Úr Jézus Krisztus ünneplésére! Nem baj az, ha van otthon adventi koszorú és gyertya is, de az még kevés a boldogsághoz. Üljön le esténként a család, vegyük elő a Bibliát, beszéljünk „Arról”, „Akit” várunk, dicsérjük a Szentháromság Istent énekekkel, imádsággal. S ha valaki egyedül él, tegye ugyanezt – meg fog telni a szíve hálával és örömmel. Lehet ilyenkor TV-bőjtöt tartani, és központba helyezni „Azt”, „Aki” nélkül nincs karácsony.

Mert azok nélkül sincs karácsony, akik hitte befogadják Jézust. Hiszen ő „saját világába jött, de az övéi nem fogadták be őt. Akik azonban befogadták, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek, mindazokat, akik hisznek az ő nevében...” (Jn 1,11-12).

Ez az igazi karácsony, amikor valaki hitte befogadja Jézust, vagy megerősödik a vele való lelki közösségben. Aki erre használja a közeledő ünnepet, s így vesz részt az istentiszteleteken is, annak ez ünneppé teszi az utána következő hétköznapjait is, egész életét, s „gondját is megédesíti”.

Cseri Kálmán

BETLEHEM TITKA

Jézus Krisztus születésének ünnepe sok családban nagyon mozgalmas időszak. Ünnepel ilyenkor Isten családja, háza népe, sok keresztyén gyülekezet is. Énekari szolgálatok, gyermekprogramok, műsorok, szeretetvendégség, néhol ajándékgyűjtés és osztás és más programok mind-mind hozzátartoznak napjaink gyülekezeti ünnepeihez. Megjelenik otthon és a gyülekezetekben is az „ünnepi hangulat”, az „ünnep léggömbje”.

Istennek kedves ajándéka, és népe számára kijelentett akarata is, hogy ünnepeket szenteljünk neki. Attól azonban óv bennünket, hogy ezek az ünnepek lényegüket elveszített népszokásokká, igazi jelentésüktől megfosztott üres hangulatokká silányuljanak. Pedig karácsonnyal, a testté lével ünnepevel kapcsolatban ez a veszély ma is fennáll! Előfordulhat, hogy a sok program Jézus Krisztus születésének jelentőségét nem felmutatja, hanem elhomályosítja,

vagy el is takarja. Így veszítette el népünk is a sok betlehemezés során a betlehemi események valódi, ünnephez méltó, Isten szerinti értelmét. Éppen ezért segíthet sokat az ünnepi készülődésben, ha odafigyelünk Betlehem titkára. Betlehem ugyanis az a település, ahol Jézus Krisztus, a mi megváltónk született.

I. MIKEÁS BETLEHEMI PRÓFÉCIÁJA

Miért jelentős az, hogy Jézus Krisztus Betlehemben és nem másutt született? Mi-

lyen következménye van ennek az eseménynek ünneplésünkre nézve?

A betlehemi születés számunkra azért fontos, mert ebben az eseményben Istennek az Ószövetségben adott ígérete beteljesedését látjuk: „Te pedig, efrátaai Betlehem, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled származik az, aki uralkodni fog Izráelen. Származása visszanyúlik a hajdankorba, a távoli múltba.” (Mik 5,1)

Mikeás próféta szolgálata Jótám, Áház és Ezékiás júdeai királyok uralkodására esik. (Kr.e. 740-687) Ekkor, tehát az Úr születése előtt mintegy 700 évvel adta Isten ezt a próféta kijelentést Mikeásnak. A prófécia bejelenti az uralkodó elkövetkező születését, a további versekben pedig uralkodásáról jövendöl.

Az első vers három szempontból is jelentős.

1. Megjelöli a Betlehem helységnevet. Bét-Lehem – az-az: kenyér háza. Valószínűleg Jeruzsálem környékének éléstára lehetett ez a település. A helységnevet pontosítja a próféta, amikor az efrátaai Betlehemről szól, megkülönböztetve a galileai Betlehemtől (Bír 12,8).

2. Láthatjuk, hogy Betlehem neve mint Júda nemzetségeinek egyike szerepel, ami számát, fontosságát tekintve Mikeás korában nem volt jelentős. Nem csak helységnévről van tehát szó, hanem Júda törzsének Betlehemben élő, ott honos nemzetségéről is. A prófécia az eljövendő uralkodó ígérését egy családhoz, nemzetséghez köti. Ennek a településnek meghatározó családját Boáz neve fémjelzi (Ruth könyve), akitől Dávid király is származik. Dávidot Betlehemben kente fel királlyá Sámuel próféta. Mikeás próféciája tehát a megígért uralkodó dávidi származását is megjövendöli.

3. Utal a prófécia az eljövendő uralkodó hajdankorba, ősi időkre visszanyúló eredetére. A megígért uralkodó származása sokkal korábbi, mint születése. Az itt használt ószövetségi kifejezés az örökkévaló származásra utal.

II. A BETLEHEMI PRÓFÉCIA BETEJESEDÉSE

1. Mikeás próféciája – a helyszínt illetően – beteljesedett. Az uralkodó, a Messiás, Betlehemben született meg. József és a várandós Mária egy császári adóösszeírás miatt indultak el lakóhelyükről, a galileai Názáretből egy kb. 100 kilométeres (gyalog)útra, Betlehembe, a család ősi fészkebe. A Római Birodalom akkori kegyetlen adóösszeírási (értsd: adóbevallási)

gyakorlatát ismerve, azt mondhatjuk: a kegyetlen pénzvilág hajszolta őket, és látzólag csak a véletlennek köszönhető, hogy az Úr Betlehemben született meg. A szülőket – úgy tűnik – nem a mikeási prófécia vezette, nem szülői döntés határozta meg az Úr születése helyszínét. De mivel mi ismerjük a „jövendölést”, ezért számunkra a kegyetlen adóösszeírás, a császári parancs mind-mind Isten eszközévé szelídül. Ezek azok az eszközök, aminek nyomán Isten beteljesítette a Betlehemre, mint helységekre vonatkozó próféciát. Ez Betlehem egyik titka. Isten a körülményeket, még egy világhatalom katonai- és adógépezetét is szabadon felhasználja, hogy akarata megvalósuljon, célba érjen. Ez ma sincs másképp.

Itt jegyezhetjük meg, hogy a betlehemi eseményektől távol esik az a romantikus hangulat, ami nélkül a mai karácsonyi ünneplés sokak számára elképzelhetetlen. Akkor nem volt fenyőillat, hóesés, csilingelés, finom ételek, sütemények, szép ruhák; hanem sötétség, éjszaka, szegénység, sőt nyomor. Egy zsúfolásig telt, út menti karavánszerájra kell gondolnunk, amikor fogadóról olvasunk. Annak istállója sem a magyar vidékek építményeit jelenti, hanem egy karámot, legfeljebb egy fedett sarokkal. Egyes magyarázók szerint a születés helye a karámon belül, a kisebb állatok számára szalmával kibélelt szikla ürege, barlang-istálló volt, ahol az állatok testmelege jelentett némi fűtést a hűvös éjjelen. A betlehemi esemény éppen azért olyan titokzatos, mert a körülmények cseppet sem ünnepiesek. De ott volt a lényeg: Jézus Krisztus, akiben a mikeási prófécia beteljesedett. Viszont éppen ezek a durván hétköznapi körülmények húzzák alá azt a tényt, hogy Isten Fia a legvalóságosabb földi életbe érkezett. Ebbe a világba, olyan körülmények közé, amilyen akkor életszerű volt.

Betlehem titka az, hogy Jézus Krisztus születését Isten ezzel a helymeghatározással teljesen valóságossá tette. Azóta is sokan felkeresik ezt a helyet, ahol ma a születés temploma áll.

2. Beteljesedett a mikeási prófécia a megígért uralkodó testi származását illetően is. Krisztus – test szerint – Júda törzséből, Betlehem fontos családjából származik. József, Dávid király leszármazottja volt. Mind Máté, mind Lukács evangéliuma egyértelműen utal a híres betlehemi nemzetségre, mint József ősei-

re: Boáz, Obéd, Isai, Dávid (Mt 1,5; Lk 3,31-32). Ezért szólították Jézus Krisztust így: Dávid fia (Lk 18,38-39). Ő a Dávid örököséként fellépő Messiás-király. Máriának Lévi törzséből való származására Erzsébettel való rokonsága alapján következtetünk. Erzsébet, Zakariás pap felesége, Áron családjából származott (Lk 1,5 és 36). Mivel a leszármazás szempontjából az atyai vonal a döntő, ezért a prófécia ebben a tekintetben is beteljesedett: Jézus Krisztus a híres betlehemi családba, Dávid leszármazottai közé érkezett meg. Test szerint Izráel egyik törzséből származott a Megváltó. (Ellentétben minden más – pl. pártus herceg – elmélettel.) Származásából következik, hogy nyolc napos korában körülméletlét (Lk 2,21); Jeruzsálemben szülei, mint elsőszülöttet, Istennek szentelték (Lk 2,22-23), húsvét vándortanítóként indult el Isten megváltói művének végrehajtására. Mikeás próféciája tehát nem csak a helyszínt, hanem az emberi leszármazást illetően is pontosan beteljesedett.

3. Mikeás próféciájának harmadik utalása is beteljesedett, amiben a megígért uralkodó örök származásáról szólt. Krisztus születésével kapcsolatban nagyon hangsúlyos a Szentlélektől fogantatása. Miközben származása egyrészt Júda törzsére, Dávid családjára vezethető vissza, ugyanakkor igaz az is, hogy „fogantatott Szentlélektől”: „A Szentlélek száll reád, és a Magasságos ereje árnyékoz be téged, ezért a születendőt is Szentnek nevezik majd, Isten Fiának.” (Lk 1,35) A származás módja a kijelentésben nincs előtünk felfedve, titokzatos, de ténye világos és érthető. Nem természetes úton fogant, hanem természet feletti módon, és pontosan ebben a mozzanatban, a Szentlélektől fogantatásban ragadható meg Krisztus örökkévaló származása. Így lett ő egyszerre „József, az ács” fia, ugyanakkor Isten Fia, a Messiás, a Krisztus.

III. A BETLEHEMI PRÓFÉCIA JELENTŐSÉGE

Ezen a ponton kezd el kibomlani előttünk Betlehemnek az a titka, amit a napkeleti bölcsek is kerestek, illetve Mikeás próféciája alapján meg is leltek. Találtak egy kisgyermeket, akiben felismerték a Messiást. Betlehem titka ugyanis a testté létel, a megtestesülés. Isten örökkévaló Fia testté lett, emberként született meg.

1. Máté evangéliumában ez a prófécia egyértelműen a megígért és várt Messiás,

a Krisztus származására és születésére vonatkozik. „Amikor ezt Heródes király meghallotta, nyugtalanság fogta el, és vele együtt egész Jeruzsálemet. Összehívatta a nép valamennyi főpapját és írástudóját, és megkérdezte tőlük, hol kell megszületnie a Krisztusnak. Azok ezt mondták neki: „A júdeai Betlehemben, mert így írta meg a próféta: Te pedig Betlehem, Júda földje, semmiképpen sem vagy a legjelentéktelenebb Júda fejedelmi városai között, mert fejedelem származik belőled, aki legelgetni fogja népem, Izráelt.” (Mt 2,3-6)

A napkeleti bölcsek Krisztus-kereséséhez a jeruzsálemi írástudók ezzel a prófétai ígérellel adtak útbaigazítást. Ez a prófécia segített a napkeleti bölcseknek, de segít nekünk is Betlehem titkát megérteni. Máté evangéliuma egyértelműen a Messiás eljövételére alkalmazza a prófeciát. Őt keresték a bölcsek, reá vonatkozott Heródes érdeklődése, és az írástudók Mikeás könyvét idéző válasza is. Beteljesedett Isten ígérete, megérkezett Krisztus Betlehembe. Ebben a helyzetben nem az a különös, amit a napkeleti bölcsek tesznek, akik kézenfekvő módon megadják a méltó tiszteletet, hódolatot a Krisztusnak, és imádják őt. Az sokkal inkább érthetetlen, hogy az írástudók, és velük a megbolydult Jeruzsálem nem indul el imádni Jézust. A bölcsek meglátták, felismerték Betlehem titkát, a fejedelmet, a Krisztust, de ez a titok ugyanakkor sokak előtt rejtve maradt.

2. János evangéliumában ugyanerről az eseményről a következő tömör beszámolót olvassuk: „Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” (Jn 1,14) Az evangélista így foglalta össze Betlehem titkát: az Ige testté lett – incarnatus est. Ezért, amikor Betlehem igazi jelentőségéről szólunk, akkor az Ige testtéletét kell látnunk. Betlehem titka nem egy kisbaba megszületése, hanem az, aki megszületett, aki testté lett.

Éppen ezért – mert Betlehem titkát a testtéletben megértettük – nem elég, ha egyszerűen a kis Jézus, a Jézuska születésnapjának örvendezünk.

a. A testtéletben hangsúlyt kap Krisztus pre-egzisztenciája, a születését megelőző létezése. Krisztus Betlehemben „testté lett”, de nem itt és ekkor „lett”. Léte, ahogyan Mikeás is leírja, ősi időkre vezet vissza. Származásáról Jézus Krisztus több alkalommal is szólt, pl.: „Mert azért szál-

lottam le a mennyből...” (Jn 6,38), vagy, amikor egy vitában kijelentésével egészen felháborítja hallgatóit: „Mielőtt Ábrahám lett volna: én vagyok” (Jn 8,58). Ezért a mondatáért meg is akarták kövezni Jézust. Íme az örök származás kijelentése, és annak hatása.

b. A testtéletéről szólva a cselekvés, az aktivitás Krisztust illeti. Ő az alany, aki cselekszik, és testté lesz. A születés hangsúlyozásával az esemény emberi oldala, körülményei lépnek előtérbe, aminek az újszülött csupán elszenvedője. A testtéletben azonban nem egy esemény elszenvedője, hanem aktív cselekvője, tudatos végrehajtója áll előttünk, és egy hatalmas jelentőségű isteni cselekedettel találjuk magunkat szembe: íme, az örök származású Fiú Isten így lett emberré.

c. Az Ige testté lett, pontosabban: test lett. Nem testté változott, hanem test lett. Krisztus megmaradt annak, aki eredetileg is volt, örökkévaló Fiú Istennek. Viszont magára vette az emberi testet. Ezzel magára vállalta emberi természetünket, és mindazt a szenvedést, gyalázatot, büntetést és átkot, ami emberi állapotunkból következik. „Dicsőségét elrejtette, midőn testünket fölvette.” (Ref. é.k. 440/1)

A testtélet mutatja be számunkra, hogy az örökkévaló Isten képes belépni a véges teremtményi viszonyok közé; a természetfeletti az emberi történelembe. Itt van Isten közöttünk!

Itt csak utalunk rá, hogy a testtélet akkor nyeri el igazi értelmét, amikor annak célját is felismerjük. Cur Deus homo? (Canterbury Anselmus) – Miért lett Isten emberré? Erre pedig a választ a megváltás művében, közelebről: a keresztdozat helyettes elégtételében látjuk. A megváltás hajnalhasadása a testtéletben ragyog fel.

Fontos tehát, hogy mi is többet lássunk Betlehem titkából, mint egy kiszolgáltott csecsemő, egy aranyos kisbaba születésének szomorkás, bájos történetét. Jó néhány ének, különösen is a gyermekénekek utalnak erre. A napkeleti bölcsek nem egy aranyos kisbabát kerestek, nem egy betlehemi hercegecskét tiszteltek, hanem Krisztust keresték, hozzá igyekeztek, és őt imádták.

Bizonyos vagyok abban, hogy azt, aki felismeri Betlehem titkát, Jézus Krisztusban a testté lett Isten Fiát, azt nem fogja többé különösebben érdekelni sem a karácsonyfa, sem az ünnepi menü, de még az ünnepi dátum, vagy időszak sem. Bet-

lehem titkát a keleti bölcsek módján felismerve mi is csak leborulni tudunk Jézus Krisztus előtt, aki emberré lett, hogy megváltónk legyen. Bár minél többünket elsegítene Mikeás könyvének betlehemi prófécijája a testté lett Krisztus ünneplésére, imádatára! Elsegít téged is, kedves olvasó. Te is felismerheted Betlehem titkát, csak: „menjünk el egészen Betlehemig...” (Lk 2,15)

Cs. Nagy János

H. M. R.: KARÁCSONYI AJTÓ

Emlékszem, rég volt. A bezárt ajtót
hosszú estéken remegve lestem.
Vártam nyílását azon a sok-sok
felejthetetlen
szép, gyermekkori karácsonyesten.

Kipirult arccal, dobogó szívvel,
úgy vártam, mikor fordul a zárja,
mikor táruul fel, mikor ragyog fel
a titkok fája.
Ó, hogy csábított minden kis ága!

Rég volt... azóta évek repültek,
és messziről int már az öregség,
s azt veszem észre, felnőt, vén gyerek,
-- ez már nem emlékszem, --
a karácsonyi ajtót lesem még!

Ó, de már többet tudok azóta!
Gazdagabb titkok hívnak és várnak!
Ragyogóbb minden karácsonyfánál,
mit a szem nem láthat
országában a dicső Királynak!

Tudom, az ajtó egyszer kitarul.
S jöhetnek gondok vagy szenvedések,
ez ad most nékem derűt, nyugalmat,
hogy ott az élet
az ajtó mögött ... s már küszöbén élelek!

* * *

FÜLE LAJOS:

AZ IGE MINDIG GAZDAGABB

Az Ige mindig gazdagabb,
mint ami róla mondható,
mint ahogy fényesebb a Nap,
mint amilyenek itt a hó
mutatja fényét, vagy a víz,
vagy napraforgók lányszeme...

Az Ige mindig gazdagabb,
hisz a LÉLEK van tele.

JÉZUS KRISZTUS ELRENDELÉSE

Olvására: „... *nem veszendő holmin... váltottak meg... hanem drága véren... a Krisztusnak vérén. Aki eleve el volt ugyan rendelve a világ megalapítása előtt, megjelent pedig az időknél végén tiérettetek, akik általa hisztek Istenben.*” (1Pt 1,18-21)

Ha az „eleve elrendelésről” esik szó, akkor kevés embernek jut eszébe az, hogy először Jézus Krisztusra gondoljon. Pedig a Biblia mindenek előtt a Krisztus elrendeléséről beszél.

Az idézett ígérés – Péter apostolnak a Szentlélektől inspirált szavai – visszaröpít minket a világ alapjainak lerakása előtti (pro katabolész kozmou; katabolé = alaprakás, kezdés, kezdet, alap) örökkévalóságba. Akkor még csak az Örökkévaló létezett: a Szentháromság Isten. Rajta kívül nem volt tér, idő, anyag. Ő volt csak, az „aiónok fejedelme”, vagyis világkorszakokat megelőző s uraló örök Isten. Benne létezett Jézus Krisztus, a Logosz: már ugyancsak a teremtettség létrehozatala előtt, mert ő előbb volt mindennél, s általa lett minden. (Kol 1,11-17; Jn 1,3) Benne létezett a Szentlélek Isten is, aki örökkévaló Lélek (Zsid 9,14). Ha tehát a teremtés előtti időszakra visszagondolunk, akkor az Örökkévaló színe előtt állunk, aki a Szentháromság boldogságában, szentségében létezett. Ha valahol, akkor itt szent helyen állunk, ahol csak levetett saruval és alázattal „jelenhetünk meg”!

A teremtés előtti, az Örökkévalóban lezajló döntésekről – saját értelmünkre támaszkodva – nem állíthatnánk semmit. Isten azonban úgy határozott, hogy néhány titkába beavat bennünket is. Az Isten mélységeit vizsgáló Lélek kijelentette, hogy a Szentháromság tanácsában – már a teremtés előtt – elrendeltetett, hogy a Fiú, azaz Jézus Krisztus lesz a teremtetendő emberiség és a Világ megváltója: „... aki eleve el volt ugyan rendelve a világ megalapítása előtt...”.

Az elrendelést kifejező görög szóban (proginoszko) legalább három „tartalmat” különböztetünk meg.

– Először: tudni valamit, mielőtt az megtörténne (a 'pro' előtag utal erre). Miszerint, Isten előre tudta, hogy Jézus Krisztus majd egyszer látható módon „belép” a teremtetett világba, eljön a földre, és elvégzi a megváltást.

– Másodsor: Isten maga rendelte el, hogy Jézus ezt tegye. Voltaképpen azért tudta előre, hogy Jézus lesz a Megváltó, mert ő rendelkezett így. (Péter apostol a pünkösdi igehirdetésében is ugyanezt a szót használta annak érzékeltetésére, hogy Jézus Krisztus Isten elvégzett tanácsából és rendelkezéséből adatott halálra (Csel 2,23).

– Harmadsor: a proginoszko része a ginoszko szó. Ennek jelentése: ismerni, valakivel nagyon szoros közösségben, intim szeretetkapcsolatban állni. Vagyis, Istenben a Megváltó személyére vonatkozó döntés a legtokéletesebb szeretetben született meg (1Jn 4,16). Erre utal Jézus szava is: „mert szeretettel engem a világ kezdete előtt” (Jn 17,24). Augustinus (Szent Ágoston) pedig így utalt a fentiekre: „Ahol szeretet – ott a Szentháromság”.

Hadd mutassam be azt is, hogy az Újszövetségben egy másik görög szó is található, ami a megelőző isteni rendelkezésekre utal: a prooridzó. Itt is szerepel a pro előtag, így jelentése: előre elrendel, előre kijelöl, megállapít, rögzít. Ennek a szónak fordítása a latin 'praedestinatio', azaz magyarul: előre történő elrendelés. Újszövetségi előfordulásai közül nyolcból hétszer Isten az, aki előre elrendel. Pl.: (Csel 4,27-28) Jézus Krisztus halálával kapcsolatban mondják a hívők, hogy azt „eleve elvégezte volt” az Isten tanácsa. Erre utal Jézus nyilatkozata: „Az embernek Fia jóllehet elmegy, mint elvégzetett...” (Lk 22,22; oridzó). Fontos tudnunk, hogy Jézust arra is elrendelte Isten, hogy ő legyen az utolsó ítélet bírójája (Csel 17,31). Ezek szerint Jézus Krisztus megváltósága és tevékenysége mögött, egy szeretetben fogant isteni határozat húzódik meg, s ha azt kérdezzük, hogy mikor született az a határozat, akkor a fentebb idézett igehelyek fényében az a válaszunk, hogy megelőzőn (pro-), azaz a világ alapjainak lefektetése előtt, a világkorszakok kezdete előtt.

Csillag derítse
lelkedet:
VALAKI eljött,
mert szeret.
(*Füle Lajos*)

A KIVÁLASZTOTTAK ODAAJÁNDÉKOZÁSA JÉZUSNAK

Ki kell térnünk egy másik isteni döntésre is, ami az előbbtől megkülönböztethető, de attól elválaszthatatlan! Erről az Ef 1,4-6-ban értesülünk: Isten – ugyancsak a világ teremtése előtt – Jézus Krisztusban választotta ki leendő fiait, az üdvözülöket, az Egyházat (l.m.: Ef 3,11). Tehát a világ megalapítása előtt nem csak Jézus Krisztust rendelte el Isten, hogy ő legyen a Megváltó, hanem ugyanakkor, egy másik döntésével, mintegy hozzá rendelte ill. hozzá kapcsolta azokat is, akiket Jézus által vagy benne fogad fiaivá – mindezt dicsőségének magasztalására. Erről, a második szuverén isteni döntésről beszélt Jézus a főpapi imádságában, ahol újra meg újra szót emelt azokért, akiket az Atya neki adott: „az enyémeik mind a tieid, és a tieid az enyémeik, és őérettük odaszentelem magamat” (Jn 17,2,6,9-10,19). Ez azt jelenti, hogy Jézus nélkül senki nem üdvözülhet, de vele és általa bizonyosan üdvözülnek mindazok, akik neki adtak, akikért odaszentelem magam. Mindezek tudatában írta az apostol azt is, hogy az örök életet megígérte az igazmondó Isten már örök időknél előtte az övéi számára, amit ki is jelentett annak idején (Tit 1,2). Másutt úgy fogalmaz, hogy a kegyelem örök időknél előtte adatott nekünk a Krisztus Jézusban (2Tim 1,9). „Örök időknél mondja – miként a Titushoz írt levél 1. részében – az évek állandó sorát a világ alapításától fogva... Az értelem tehát ez: elválasztattunk, még mielőtt az idő megkezdte volna futását” (Kálvin, Kommentár a Timótheushoz írt levelekhez, 122. old.). Kegyelmet kaptunk, amikor az Atya Jézushoz rendelt minket – már a teremtés előtt.

Tehát nem magunkban választattunk ki, hanem Jézusban, s ez a döntés tőlünk (kegyességünktől, imádságainktól, jótetteinktől, hitünktől) függetlenül ment végbe. „Midőn a Biblia... Krisztus nevét és személyét jelöli meg a mi kiválasztatásunk helyeként, alapjaként és forrásául, ezzel nyilván azt is kifejezésre juttatja, hogy valójában nem mi vagyunk a kiválasztók, hanem az Igazságra és Üdvre maga Isten választott ki bennünket.” (K. Barth: Isten kegyelmi kiválasztása, 17. old.) Úgy is fogalmazhatjuk ezt, hogy akiket az Atya

Jézushoz kapcsolt a teremtés előtt, azokat benne – mint Megváltójukban –, minden érdemük nélkül, feltétlen és ingyen kegyelemből örökre magához kötötte.

Összefoglalva megállapíthatjuk: az Atya – a világ alapjainak lerakása előtt – elrendelte a Fiút, hogy ő legyen a megváltó, és neki adta a kiválasztottakat, a Fiú pedig igent mondott az Atya rendelkezésére: s megváltója lett a világnak s mindazoknak, akiket neki adott az Atya.

AZ ÜDVERTERV

Visszatérve Péter apostolhoz, szavaiban egy íves, két pilléren nyugvó hatalmas hidat vélünk felfedezni. Az egyik pillér, Jézus Krisztus, a világ megalapítása előtt el volt rendelve. A másik pillér pedig az, hogy ő megjelent az idők végén. A két pillér közt feszül az üdvtörténet eseményeinek íve.

Ezek a szavak azt jelentik, hogy az üdvtörténet eseményei mögött ott rejlik a teremtés előtt létrejött, ún. isteni üdverterv. Ez nem elnagyolt vázlat, hanem aprólékosan átgondolt, részletesen kidolgozott terv, amiben kulcsszerep jutott Jézus Krisztusnak (1Jn 2,2). Isten, tehát már előre és egészen részletesen eltervezte, hogy a teremtendő, majd bűnbe eső emberiséget, s a rothadandóság rabságába jutó teremtettséget hogyan szabadítja ki majd – Jézus Krisztusban és Óáltala – nyomorúságából. Ő az, Aki – a szükséges előkészítés után – „kibocsáttatik” az „időnek teljességében” (Gal 4,4), és elvégzi a megváltás munkáját. Tehát nem valami előre nem látott vész helyzetben született félmegoldás az, hogy a názáreti Jézus lett a megváltó!

Ugyanakkor azt a felfogást is elutasítjuk, hogy Jézus halála valami félreértés eredménye, és azzal az értelmezéssel sem értünk egyet, hogy keresztje egy jó embernek a tragikus végét jelenti... Történetét olvasva mi úgy látjuk, hogy ő, egyrészt jól ismerte az üdvertervet, másrészt mindent úgy és akkor hajtott végre, ahogyan azt az Atya – már előre – meghatározta. Nem volt evilági tevékenységében egyetlen szó vagy tett, amit ne hajszálpontosan az örökkévalóságban alkotott isteni tervek, határozatok szerint mondott vagy cselekedett volna. Minden okunk megvan annak feltételezésére is, hogy amint eddig is megvalósította, úgy ezután is maradéktalanul végrehajtja a világtörténelem színpadán az Örökkévalóban megfogalmazódott üdvertervet.

AZ ÚR JÉZUS KRISZTUS

Péter apostol szavainak fényében csodálatosan felragyog előttünk a názáreti Jézus személye.

– Először is azt érthetjük meg, hogy Jézus már élt, mielőtt a teremtett világot megalkotta volna Isten. Ő nem tartozik a teremtmények közé; nem az első és nem sokadik alkotása Istennek – ahogyan néhány szekta tanítja. Az sem igaz, hogy akkor „jött létre”, amikor Máriában megfogant, illetve megszülte őt. Létezett már, mielőtt bármit alkotott volna Isten; sőt, minden általa jött létre (Kol 1,16). Ő az „egyszülött Isten, aki az Atya kebelében van” (Jn 1,18b) – és ott volt már a teremtés előtt.

– Világos előttünk az is, hogy amikor a teremtettség még nem jutott a rothadandóság rabságába, akkor ő – aki majd élete feláldozásával megszabadítja ebből – már Isten rendelkezésére állt. Ádám és Éva még nem is élt, de üdvözítőjük (és utódaiké) már igent mondott megváltásukra; a kereszt és pokol kínjaira. És, amikor elérkezett annak az ideje – „az időknek végén” (1Pt 1,20) –, akkor Jézus, mint az üdverterv megvalósítója, „megjelent” a földi történelem keretei között: Betlehemben ugyanaz a Jézus született meg, aki már a teremtés, ill. a bűneset előtt létezett. Ő az, aki a bűnösök megváltója „volt” már a teremtés és bűneset előtt is, majd megváltóként munkálkodott a teremtéstől, illetve bűnesettől; mert „megöletett a világ alapítása óta” (Jel 13,8) egészen addig az óráig, amikor valósággal „megízlelte” a halált.

Eszünkbe jutnak Ézsaiás próféta (37,26) szavai: „Hát nem hallottad-é, hogy régtől fogva én tevém ezt, az őskor napjaiban elvégeztem ezt, és most előhozám...” A Jézussal kapcsolatos történelmi események azonosak – a legkisebb részlet is – az Örökkévaló üdvertervének Jézus általi „előhozatalával”, valóra váltásával.

– Egészen egyértelmű az is, hogy a négy evangélista által leírt, Jézussal kapcsolatos történelmi események sorozata mögött egy, az örökkévaló Istenben, tökéletes szeretetben, a teremtés előtt hozott megfellebbezhetetlen isteni határozat áll. Minden történelmi szó és tett, amit a názáreti Jézus kimondott és véghezvitt, az a világ teremtése előtt kapott és vállalt küldetésének teljesítése volt.

A MEGVÁLTÁS

Péter szavai a megváltást is új megvilágításba helyezik, aki előbb arról ír, hogy: „Tudván, nem veszendő holmin, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg a ti atyáitoktól örökölt hiábavaló életetekből, hanem drága véren, mint hibátlan és szeplőtelen bárányn, a Krisztusén.” Ezután a gólgotai keresztnél „felkapcsol” egy hatalmas reflektort, ami vakító fénybe borítja Jézus egyszeri és tökéletes áldozatát, hiszen ő erre volt rendelve a világ alapítása előtt...

Ha hittel meglátjuk Jézus halálával kapcsolatosan a világ alapjainak lefektetése előtt szeretetben született döntéseket, akkor megváltói halála, a megváltás ára még dicsőségebben tündöklök előttünk. Megértjük, hogy Jézus áldozata és feltámadása nem más, mint az örökkévaló szeretetben fogant és született üdverterv megvalósulása. Megjegyezzük, hogyha Jézus megváltó munkájának minden gyümölcse – pl.: az új Ég és új Föld, mint Isten népének lakóhelye, ami még rejtve van előttünk – majd „beérik”, akkor ismerjük meg igazán megváltásának teljes jelentőségét.

AZ ATYA DICSŐSÉGE

Az örökkévalóságban született terv megvalósítása során Jézus Krisztus megdicsőítette az Atyát (Jn 17,4). Jézus Krisztus az üdverterv kivitelezésével elsősorban az Atya Isten dicsőségét szolgálta. Műve az Atya dicsőségére, ugyanakkor az Egyház üdvére is szolgál. Minket pedig mindez a Szentháromság Isten dicsőségének magasztalására kell, hogy indítson! (Ef 1,4-6,11-12)

Végül szánjunk egy gondolatot Péter apostolnak arra a kifejezésére, hogy Jézus megjelenése az idők végén „titérettetek” történt (1Pt 1,20b). Az Egyház mindig hiheti és tudhatja, hogy Jézusnak, a világ teremtése előtt üdvözítőként történt elrendelése, a Földre születése és küldetésének maradéktalan elvégzése miérettünk – sőt, értem is – történt.

Ezért dicsőíthetjük őt hálaadással ezen a Karácsonyon is az apostol szavaival: „A mi egyetlen Istenünknek, aki a mi Megtartónk a mi Urunk Jézus Krisztus által, dicsőség, méltóság, erő és hatalom, öröktől fogva és most és mindörökké. Ámen.” (Jd 25)

Sípos Ete Zoltán

AMI KARÁCSONYI IGEHIRDETÉSEINKBŐL KIMARAD

Legelőször le kell szögeznünk, hogy a címbe kijelentés nem teológiai vád: nem rossz írásmagyarázókról és figyelmetlen igehirdetőkről lesz szó a későbbiekben.

Nem hiba az, hogy karácsonykor nem arról szólunk, akire előadásom utal majd, hanem Jézus Krisztusról. Mert karácsony az ő ünnepe. Az Ige lett testté, halljunk tehát róla, a Krisztusról minél többet! Erre számít és készül a gyülekezet is, amikor beül a padokba.

Csak a nagyapámtól hallott legátus-történet szereplője lepődött meg, amikor a maga számára felfedezte a nagy újdonságot. Felolvasta a karácsonyi történetet a jászolbölcsőről, a betlehem-i pásztorokról és az angyalról: „... hirdett nekik nagy örömet, mert született a megtartó, aki...” – és itt, a bibliaolvasás közben lapoznia kellett; s mivel összeragadtak a lapok, ezért többször ismételte: „született a megtartó, aki”. Amíg végül, sikeres lapozás után diadalmasan megtalálta: – az Úr Krisztus!

Senki nem várja, hogy a teremtő Istenről szóljon a karácsonyi prédikáció, sem azt, hogy a Szentlélek kitöltetéséről, mert az egyik 4000 évvel azelőtt, a másik pedig harminchárom év múlva történt.

Mégis, hogy a címhez hű legyek, fedjük fel, hogy ki maradt ki a karácsonyi homiletikumból: – a Szentlélek!

Persze, nem baj az, hogy nem a Szentlélek a Karácsony főszereplője. Lényéből származik ez: nem magát dicsőíti, hanem mindig Krisztust (Jn 16,13-14). Mégis, most gondoljunk rá, és nézzük meg szerepét, munkáját!

Hogyan volt jelen a Szentlélek az inkarnációban? – Mint teremtő és bűntől megőrző Isten.

Kezdjük tehát ezzel: Jövel, teremtő Szentlélek!

Kezdetől fogva úgy jelentette ki magát, mint aki az isteni teremtésben részes személy. Már a Genézis hajnalán, az 1Móz 1-ben ezt olvassuk: Isten Lelke lebegett a vizek felett. A mórahefet a tojáson ülő, testnek melegével életet adó, fiókkakat kiköltő aktivitás szava: így volt ott a Szentlélek, hogy életet adjon a mindenségben. Amikor élet jött létre, Isten Lelkének lehelete okozta azt: „az Úr szá-

vára lettek az egek és szájának leheletére minden seregük” (Zsolt 33,6).

Különösképpen az első ember teremtésekor valósult ez meg, amikor Isten lelket lehelt Ádám orrába, ott is a Szentlélek rendkívüli munkáját látjuk: „Istennek Lelke teremtett engem, a Mindenható lehelete adott nekem életet” (Jób 33,4). Tudjuk, hogy az első ember elbukott, minden utóda magán és magában hordozta a bűneset nyomát. Ádám fiait és leányait már a maga képére és hasonlatosságára nemzette (1Móz 2,5). Ebből az örökségből nem volt képes kilépni az emberiség. Ezért új kezdetre és merőben más személyre volt szükség, mint eddig; olyanra, akiben nem folytatódik az átok vonal és az eredendő bűn. Itt lépett be a teremtő Szentlélek. A második Ádám Földre jött a Szentlélek rendkívüli teremtő munkája, új isteni teremtése által valósult meg.

Ez a munka kettős volt: teremtés és megőrzés.

1. Isteni teremtés volt, valóságos creatio ex nihilo, hiszen a férfi szerepe nem lévén jelen, ezt pótolni kellett. De nem istenek és emberek közötti pogány nász volt ez, hanem Isten Lelkének fentről jövő teremtő munkája, melyben előhossa a nem levőket, mint meglevőket (Rm 4,17).

Ezt minden ember létrejöttékor, fogamzásakor elmondhatjuk, mert az életet csak Isten adhatja. Itt azonban látjuk, hogy ennél jóval több van, hiszen miközben megfogam Jézus földi élete Mária méhében, a Szentháromság második személye köti össze magát örökre az emberi léttel, s attól soha örökre el nem válik; kivéve azt a három napot, amikor a sírban pihen földi porhüvelyében.

Az örökkévaló Ige összekapcsolódása a szarx-szal, illetve a Logosz bejövetele földi világunkba nem igényelt külön teremtést, noha a kettő kapcsolódása olyan titok és annyi kérdést vetett fel, amikre csak az isteni faktor jelenléte és aktivitása adhatott választ.

Hogy miként jöhetett létre az immár isteni és emberi egysége úgy, hogy a kettő mindvégig megkülönböztethető, de szét nem választható, és a két, merőben más lényeg mégis az egy személynek, a názáreti Jézusnak tulajdoníttatik (commu-

nicatio idiomatum) – mindez Isten Lelke teremtő és egybeszerkesztő, összeillesztő munkájának érdeme.

Isten-ember volt tehát Jézus az első másodperctől fogva. A Szentlélek általi fogantatás pillanatától kezdve létrejött ez az egység, amit Mária hordozott.

Comenius szerint az ember létének három helye van. Az anyaméh, a földi élet és az örökkévalóság. A Názáreti itt járva a földi életében ugyanaz volt, mint az anyaméh elrejtettségében. Krisztusunk prenatalis élete is isten-emberi volt. Születéskor pedig isten-ember érkezett e világra. Az inkarnáció nem Karácsonykor kezdődött, hanem kilenc hónappal korábban, előbb megtörtént, és folyamatosan élt-magzati életében; és később, Karácsonytól kezdve, földi életének második szakaszában.

Persze tudjuk, hogy Comenius mondása csak földi mivoltára alkalmazható – az emberi lét három helyét illetően -, valódi lény ezen messze túlnyúlik: a korábbi örökkévalóságra, amikor örökkévaló Logoszként mint isteni lény préegzisztens életet élt a Szentháromságban.

Megszületésére nézve pedig az atyák ezt a görög szót használták: theotokosz – mármint Mária nézve, aki istenszülő volt.

Ebbe érdemes kicsit belegondolnunk, hiszen többeket felháborított a kifejezés. 431-ben, az efezusi zsinaton, éppen a tévtanító Nestorius, aki Krisztus istenségét akarta lefaragni, s aki ellen megfogalmazták ezt a dogmát, éppen ő tiltakozott. Hihetetlen éleslátással rájött a dolog lényegére és a megfogalmazás veszélyére: Ne tegyétek Máriát istenanyává! – kiáltotta. S talán erre gondolt: mert, ha istenszülő, akkor ő maga is isteni lesz. S noha nem látta a római katolikus dogmafejlődést, helyesen érvelt, előre mutatva a Szűz Mária imákra: „Üdvözlégy Mária... Istennek szent anyja...”, és a későbbi Mária kultusz tanfejlődésére. Mária istenanya lett, az ég királynője, az egyház anyja, az üdvjavak közvetítője, közbenjáró, aki a mindehhez szükséges büntelenséget 1854-ben meg is szerezte.

Az igaz hitű atyáknak igaza volt, Nestoriusnak is. Talán a feszültséget feloldja az a meggondolás, hogy Máriának, noha isten-embert szült, nem sok köze volt

földi anyaságában Jézus istenségéhez, hiszen az mindvégig isteni-pneumatikus valóságként volt jelen, s mint magasan az emberi felett álló isteni hüposztázisz – hordozhatatlan volt Mária, mint véges emberi teremtmény számára. Mert: Finitum non capat infiniti: A véges nem foghatja fel a végtelent. Így Mária nem hordozta Istent, Isten hordozta őt – s nem is szült Istent. Az istenség egyszerűen „sua ipso”, jelen volt a születés előtt, alatt és után, s ez nem Máriától származott, és az istenit nem Mária élte, és nem segítette át az élet első fázisából a másodikba. Ahol kifejezetten a teremtő Szentlélekre volt tehát szükség, az nem az isteni faktor volt, hanem a Jézus földi teste, ami valóságosan emberi testté formálódott, mint mindenki másé is, aki valaha is elkezdte itt a földi életet. E csodálatos műben a teremtővel találkozunk. A teremtés színhelye pedig Mária méhe volt. Krisztus így szólt erről: „testet alkottál nekem” (Zsid 10,5).

2. S láthatjuk az isteni Lélek második tevékenységét is: megőrizte a megfogant isteni életet a Máriához kapcsolódott eredendő bűntől.

Mert Mária természete romlott volt. Bűnben született és bűnben melengette anyja (Zsolt 51,7). Mert az Ádám bűne minden emberre elhatott (Rm 5,12). Nem volt ebben senki sem kivétel. Ez a bűnösség pedig valamiféleképpen átszállt volna minden utódára, át is eredt Jézus féltestvéreire – ha Jakab, Judás és mások valóban annak számítottak. A II. Helvét Hitvallás ennek lehetőségét, hogy később testvérei lettek volna, kizárja: XI/2; de azt

nem, hogy a bűn öröklődik. Hogy miként, erre nincs magyarázat. Nyilvánvaló: a bűnösség egyfajta lelki habitus, egész személyiségünk át van hatva az Istentől elszakadással, valónknak egy alkotóeleme sincs, ami mentes lenne Ádám bűnétől. Értelmünk, érzelmünk és akaratumk, vagy bár ahány alkotórésze van is az embernek, mind-mind a bűn hatása alatt áll, mert a bűn mindenhova eljut. Sebestyén Jenő szerint a bűn esszencia nélküli parazita. Így öröklődik, és mindenhol jelen van.

De nem így történt Jézusnál, mert ő büntelen volt, teljesen büntelen. Benne nincs bűn – szólt az apostoli bizonyosság: 1Jn3,5. Ez csak a Szentlélek most tárgyalt munkája által volt lehetséges, aki megőrizte Jézust a Máriától való származás közben annak természeti romlottságától. Így értelmezzük a Lk 1,35-t: „a Szentlélek száll tereád, a magasságosnak ereje árnyékoz be téged, azért ami születik is, szentnek hivatik, Isten Fiának”

Nem értünk egyet a nagy adventista tanítóval, Reisinger Jánossal, és igen veszélyesnek és hitrombolónak tartjuk, amikor ezzel kapcsolatban Krisztusról úgy vélekedik, mint, aki maga is bűnös lett volna: „Ugyanolyan emberi testet vett fel, ugyanabban a bűnös emberi testben élt, és megmutatta, hogy ugyanolyan feltételek között mégis lehet győzni a bűn fölött” (Előadás az újjászületésről, illetve Nikodémusról). A Rm 8,3. vers nem azt mondja, hogy bűnös volt, hanem a bűn testének hasonlatosságában jelent meg, vagyis ugyanabban a bűn által már megromlott testben, de nem a bűnben volt hasonló. Vagyis a bűneset utáni, annak következményeiben

levő testet vette fel (fájdalom, szenvedés, halál stb.), de nem magát a bűnt.

A Lk 1,35. vers világosan tanít ebben a kérdésben: „a Szentlélek száll tereád, a magasságosnak ereje árnyékoz be téged, azért ami születik is, szentnek hivatik, Isten Fiának”.

– Szent Lélek munkájáról szól: ezért büntelen és tiszta,

– az „is” szó szerint nemcsak a földi életére, hanem a magzati életére is vonatkozik,

– „ereje” – olvassuk, ami képes volt megőrizni őt a rossztól,

– „szentnek hivatik” – Isten maga nevezi őt szentnek, ami itt a teljes tisztaságot, Istenhez tartozást jelenti,

– „Isten Fiának” – amelyben töretlenül megmarad az istenfiúság isteni köteléke.

Mindez – persze –, Jézus most keletkezett földi természetére vonatkozik, istenségére nem. Annak nem volt szüksége megőrzésre, hiszen a bűn közelébe sem férhetett. A Szentlélek által ehhez méltó emberi született meg. Erre az utóbbira irányult a Lélek megőrző munkája. Az így „létrejött” Jézus Krisztus, isteni megváltónk, tökéletesen büntelenként kezdte földi életét. Így lett ő a második Ádám, a megváltott emberiség feje. Lelki habitusa, értelmi, érzelmi, akarati élete, lelkének minden rezdülése, a psziché minden funkciója, minden kvietuma és motívuma benne teljesen tiszta volt. Ebben munkálkodott vele együtt a Szent Lélek fogantatásakor, születése előtt és után: szent és tiszta földi életében.

Ez volt a Szentlélek szerepe az inkarnációban.

Alföldy-Boruss Dezső

LÉGY ÖRÖMMONDÓ!

Az első karácsonykor mennyei követek hirdettek „nagy örömet” a betlehemi mezőkön (Lk 2,10). Ez, a várva-várt Messiás megérkezését jelentette, azt, hogy Isten közeljött az emberekhez. Ezt az örömhírt adhatja tovább ma is Isten népe örömmondó követként. Foglalkoztat még ez a feladat minket, vagy túlságosan leköt az ünnepi sürgés-forgás és a napi tennivaló?

KIK LEHETNEK ÖRÖMMONDÓK?

Azok, akik megismerték azt az örömet, hogy mit jelent életük útját nem magukban, bölcsességük és erejük szerint járni, hanem a világmindenség Urával, az élő Istennel kapcsolatban élni. Akik bocsánatot kap-

tak a nélküle eltöltött éveikre, akik tékozló fiúként a maguk útjáról az atyai házba tértek, Isten gyermekévé és Jézus Krisztus útjára elkötelezettek, hívő keresztyénné lettek. Akik megismerték azt az örömet, amit a bűnbocsánat, a tőle kapott új élet jelent; ezért van igazi örömhírük. Csak ilyenek a hiteles örömmondók. Az ilyen keresztyéneknek feladata is erről szólni, ezt a jó hírt továbbadni, bizonyosságot tenni. Akkor is, ha csak olyan koldushoz hasonlóak, akik tudják már, hol az igazi kincs, és ehhez tudnak utat mutatni. Ahogy Pál apostol mondta, „követségben járunk” (1Tim 2,4). Minden megtért, újjászületett emberre vonatkozik a tanítványi megbízatás: „hir-

dessétek az evangéliumot...” (Mk16,15). Nem csupán hivatásos lelkészekre, misszionáriusokra érvényes, hiszen Isten népe, minden Krisztusban hívő ember a „királyi papsághoz” tartozik (1Pt 2,9).

MI A TARTALMA A RÁNK BÍZOTT ÜZENETNEK?

Fontos, hogy mit nyújtunk örömmondó követségünkben. Ennek többnek kell lennie, mint vallási ismeretnek, tanításnak, erkölcsi szabálynak, életfilozófiának, emberi vigasztalásnak, életmódnak. Az evangélium híradás arról, hogy Isten minden embert szeret; amire nagyon is rászorulnak, nélküle nincs igazi értelme az

életnek, veszedelem felé tartanak. Jó hír azonban az, hogy Jézus azért jött, hogy helyreállítsa a teremtő Istennel megszakadt kapcsolatokat, bűnbocsánatot szerezzen. Annak a bemutatása, hogy Isten olyannak teremtette az embert, hogy a vele való kapcsolat nélkül nem teljes az élete. A fizikus és filozófus Pascal mondta, hogy az emberben egy nagy úr van. Ezt észleli, ezt igyekszik mindenképp kitölteni. Azonban ez az úr „istenformájú”, és így csak ő töltheti be azt.

Örömhírünkben nem a magunk nagy tetteiről kell szólnunk, hanem Isten tetteről, bennünk is végzett munkájáról, amit mások is átélhetnek. Mint követeknek, feladatunk, hogy erre mutassunk rá, és Jézus Krisztus megismerésére és befogadására segítsük az embereket. Jézus mennybemenetele előtt világosan megmondta: „... hirdetni kell az ő nevében a megtérést és a bűnbocsánatot minden nép között... ti vagytok erre a tanúk” (Lk 24,47-48). Fontos, hogy hívő emberek, igehirdetők, gyülekezet és egyház is, mindenek előtt ezt a tartalmat, üzenetet adja tovább az embereknek; nem mást helyette, és ennél nem kevesebbet. Gondoljuk át, valóban ezt adjuk?

Nagyon találóan fogalmazta meg Wilhelm Busch, német evangélikus lelkész egyik könyvének címét: „Jézust hirdetni – nem akármit!”

KINEK ADJUK TOVÁBB A RÁNK BÍZOTT ÜZENETET?

Szűkebb körünkben kiindulva lehetőleg mindenkinek. Csel 1,8: „Ellenben erőt kaptok, amikor eljön hozzátok a Szentlélek, és tanúim lesztek Jeruzsálemben, egész Júdeában és Samáriában, sőt egészen a föld végső határáig”; vagy Mk 13,10: „... minden nép között hirdetni kell az evangéliumot”; és Mk 16,15: „Ezután így szólt hozzájuk: Menjetek el szerte az egész világba, hirdessétek az evangéliumot minden teremtménynek”; illetve Tit 2,1: „Mert megjelent az Isten üdvözítő kegyelme minden embernek”; és még 1Tim 2,4: „... aki (Isten) azt akarja, hogy minden ember üdvözüljön, és eljusson az igazság megismerésére.” Nincs személyre, helyre korlátozva ez a követi megbízatásunk. Ezért minden kínálkozó lehetőséget fel kellene ismernünk, ki kellene használnunk bizonyágtételünkhöz.

Egyházaink előtt is sokféle lehetőség nyílt a világos, megtérésre hívó evangélium hirdetésére iskolákban, kórházakban, börtö-

nökben, sajtóban, rádióban, televízióban. Valóban ezt adják? Egyházi iskoláink a szakmai színvonal, az erkölcsi példamutatás mellett Krisztushoz vezetik a fiatalokat? Sajtónk, rádiós és televíziós műsoraink világos, hitre segítő evangéliumot nyújtanak, vagy csupán építkezéseinkről, szervezetünkről, gondjainkról, elért eredményeinkről tájékoztatnak? Igyekszünk megszólalási lehetőségeinket bővíteni a médiában? A Római Katolikus Egyház sokkal előbbre tart, például a rádiómisszióval. Több mint tíz éve egyik egyházkerületünk közgyűlése egy stúdió berendezését határozta el. A beszerzett (akkor legkorszerűbb) technika – tudomásom szerint – azóta is felhasználatlan az egyházi rádióműsor készítéséhez. Jó lenne ezt a problémát egyházi bizottságainkban megvizsgálni, és jobban élni a médián keresztüli misszió lehetőségével. Hiszen az evangélikai rádióműsor milliós hallgatóságot elérő szószék. (Ezt korábbi Gallup intézeti felmérések is igazolják.) Márpedig az előző társadalmi rendszer alatt csupán téves tájékoztatást adott a média és az iskolák nagy része a keresztyénségről, hitről, Bibliáról. Ezért nemcsak a tulajdonviszonyokban, hanem szellemi téren is nagy szükség lenne valóságos „kárptólásra” – életet adó, Istennel való kapcsolatra segítő, világos evangélium hirdetésével.

Egyfelől abban kellene összefogva munkálkodnunk, hogy gyülekezeteink, egyházaink megújuljanak, megerősödjenek Istentől kapott megbízatásunk, a misszió tényleges folytatásában. Másfelől egyéni hívőkként komolyabban végezhetnénk „békekövet” feladatunkat a családban, munkahelyen és az egyéb emberi kapcsolatokban.

Fiatalként a gyermekmissziós tanfolyamokon is arra készítették fel bennünket, hogy a gyermek-istentiszteleten, hittanórán nem az ismeret mennyisége a fontos, hanem az, hogy Jézushoz vezessük a ránk bízott gyermekeket.

A kórházat látogatók se csak vigasztalást, pillanatnyi jó hangulatot nyújtsanak, hanem az igazi gyógyuláshoz és életre segítsék a betegeket. A haldoklók ne csupán fájdalom enyhüléséhez, megnyugváshoz kapjanak segítséget, hanem fel kell kínálni számukra a bűnbocsánat, az örök élet elfogadásának lehetőségét.

A börtönben lévő, elrontott életű emberek se csak rövid ideig tartó békességet, jó időtöltést, beszélgetési lehetőséget kapjanak, hanem életre szóló döntéshez, örökélethez való segítséget.

Felelősségteljesebben kellene bizonyágtéteves feladatunkat végezni, tudván, hogy sáfárokként kell majd elszámolnunk azzal, hogy miként adtuk át a ránk bízott evangéliumot!

FONTOS, HOGY MIKÉNT ADJUK ÁT ÖRÖM-ÜZENETÜNKET

Sokszor a kevés szó többet ér a szózuhatagnál. Személyes bizonyágtételben nem a „prédikálás” a feladatunk, hanem a világos, érthető beszámoló arról, hogy mit jelentett nekünk, bűnösöknek Jézus Krisztus, a kegyelem, a tőle kapott új és sokkal jobb élet. Hallgatni is kell, meghallgatni az embereket, bajaikat. Azért, hogy jobban megérthessük, együtt érezhessünk velük; kétségeikre, kérdéseikre Istentől kapott választ adhassunk. Gyakorolnunk kell a világos, érthető fogalmazást, kerülve a csupán gyakorló hívőknek érthető kifejezéseket, az ún. kánaáni nyelvet. Jó, ha életünk, korábbi kétségeink, bukásaink, az Istentől kapott megoldások példájával is segítünk. Legyen fontos számunkra a másik ember szeretetteljes megértése!

Legyen szavunk megnyerő, kedves ahhoz, akinek az örömhírt továbbítjuk! Hasznos, ha tudunk röviden, lényegre törően beszélni. Fel kell mérnünk, hogy ott és akkor mennyi szó használ a másinak. Ne untassuk el bőbeszédűségünkkel társunkat! Pál apostol is biztat: „beszédetek legyen mindenkor kedves, sóval fűszerezett, hogy így mindenkinek helyesen tudjatok felelni” (Kol 4,6). A helyes, alkalmas szavakat is el kérhetjük Urunktól. Pál is ezért kér imádságot: „könyörögve... értem is, hogy adassék nekem az ige, ha szóra nyitom a számat, hogy bátran ismertessem meg az evangélium titkát... (hiszen a titok az, ami a legfontosabb, a legmélyén van a kincs!), hogy bátorságom legyen azt úgy hirdetni, ahogyan kell” (Ef 6,19-20.). Tehát fontos, hogy ne csupán az evangéliumról beszéljünk, hanem annak titkát, lényegét tudjuk örömmondókként továbbítani. Nem akárhogyan, hanem alkalmas módon.

Istentől elkért bizonyágtételünk lehet erőt adó, bátorító, ahogyan Ézsaiás írja: „... az Úr megtanított engem, mint tanítványt beszélni, hogy tudjam szólni igéjét az elfáradtagnak.” (50,4) Jó, ha beszédünk bátorít, erőt ad, és Istentől tanított beszédűek lehetünk.

Az örömmondó feladat természetesen nem azt jelenti, hogy állandóan és minden

áron beszélnünk kell. Azonban Isten készít alkalmakat, amit fel kell ismernünk, ha szólunk. Ehhez szükséges az, hogy mindig készek legyünk a bizonyágtételre. Péter apostol erre hívja fel figyelmünket: „... legyetek készen mindenkor számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységet.” (1Pt 3,15) Ez a készenlét a fontos, és hogy annyit mondjunk, amennyi ott, akkor szükséges.

Mivel örömondás a feladatunk, és Istentől kapott örömhírt adunk tovább, nem tehetjük ezt keserű arccal, savanyú ábrázattal. Ha nem sikerül így továbbadni, akkor vizsgáljuk meg, mi rontotta el, hová lett az örömünk? Nem gépiesedhet el bizonyágtételünk, amikor nagyszerű dologról van szó! Nyilván nem a mi nagyszerű tetteinkről kell beszámolnunk, hanem az Úr munkájáról, amit bennünk is végzett.

Tapasztalunk kell, hogy nem sikerül minden ilyen és hasonló tanácsot mindig érvényesítenünk szolgálatunkban. Azonban jó, ha gondolunk ezekre a szempontokra, számon tartjuk, és igyekszünk minél alkalmasabb módon bizonyágot tenni. Ne csüggyessen el bennünket, ha ez nem mindig sikerül, gyakorolni kell magunkat ebben, és mások segítő tanácsát, kritikáját is hasznosíthatjuk.

Ha valakinek segíthetünk bizonyágtételünkkel, esetleg lelkileg tovább juthatott, akkor ne hagyjuk magára! Érdeklődünk felőle, ha a távolság miatt nem érjük el, kínálunk fel segítséget hozzá közel élő személyben vagy gyülekezetben. Hitbéli fejlődését segítő könyveket ajánlhatunk, de hívhatjuk telefonon is őt.

Betegségem kezdetétől – mivel kevésbé vagyok mozgékony – több ilyen személyt bízott rám Isten, akik felől – ha nem kereshetem fel őket – időnként telefonon érdeklődöm, így igyekszem segítséget adni a hívő élthez.

SEGÍTSÉG AZ ÖRÖMONDÓ SZOLGÁLATBAN
Segíthet az imádkozó testvéri közösség: többen is imádkozhatunk azokért, akiknek elmondhattuk a jó hírt. Segíthetjük egymás bizonyágtételét azzal, ha rámutatunk arra, amit jónak vagy rossznak találtunk, illetve arra, hogyan lehetne érthetőbben fogalmazni stb. Tanácsainkkal, tapasztalatainkkal segítenünk kell egymást! A jó testvéri kapcsolat, közösség formál, előbbre visz, szükség esetén alkalmasabb eszközzé is „farag” bennün-

ket. Nehéz esetekben kiegészíthetik bizonyágtételünket, más testvérek is felkereshetik, tovább segíthetik az arra szorulókat. Közösség segíthet, például a kórházi istentiszteleti szolgálatokban; így lesz, aki istentisztelet előtt a kórtermekből szeretettel hívogat, énekekkel, versmondással, bizonyágtétellel, lelkigondozással stb. egészíti ki a szolgálatot.

Segíthet a keresztyén irodalom; a jó könyvek, életrajzok, bibliamagyarázatok, keresztyén életkérdésekről szóló írások frissíthetik bizonyágtételünket. (Például Paul Little: Mondjuk el – de hogyan? – Harmat, Budapest 1996). Segítségünkkel bővíthetjük bibliaismeretünket, amire szükségünk van, hiszen a beszélgetésekben kérdések merülhetnek fel társunkban, amire helyes választ kell adnunk.

Folyamatosan fejlesztenünk, gyakorolnunk kell a helyes, pontos, jó fogalmazást, szép beszédet, hogy röviden, a lényegyet tartalmazva adhassuk tovább az Istentől kapott üzenetet.

Fontos tudnunk azt, hogy a tőle kapott megbízásban Isten velünk munkálkodik, kiegészíti sokszor fogyatékos bizonyágtételünket.

Katonai szolgálatom idején nem tartottam társaimmal az otromba, ízléstelen viccelődésekben, káromkodásban – ami természetes is a hívő ember számára. Nem mérgeledtem az értelmetlennek tűnő, sokféle fárasztó gyakorlat többszöri ismételtetése miatt, és nem keseregtem a körülmények okán. Azon sem, hogy egyetemistaként – olykor megalázó szavak kíséretében – nehezebb feladatokat kaptunk. Ez nem is volt számomra megerőltető viselkedés. Katonatársaim egy idő után feltették a kérdést, hogy miért vagyok én ilyen? Ezzel alkalmam nyílt – ha talán ügyetlenül is, de – Jézus Krisztusról beszélni, arról, hogy ő mit jelent számomra. Kevéske megértő reagálást is kaptam akkor tőlük.

Egyszer súlyos betegséggel feküdtem a kórházi ágyon. Bár állapotom miatt alig váltottam szót társaimmal, azonban több hívő testvérem is meglátogatott vagy felhívott mobil telefonomon. Isten ígéjével bíztattak, kívántak gyógyulást, áldást. Így többször is elhangzott akkor és ott imádság, illetve Jézus neve. Mindezt hallhatták betegtársaim is. A mellettem fekvő, hazamenetelek azzal a megállapítással búcsúzott, hogy már tudja, mi hiányzott eddig az életéből. Majd váltottunk néhány szót arról, hogy olvasson otthon Bibliát.

Bizonyára nem múlt el a többiekben sem nyomtalanul mindaz, ami ott történt.

Az igehirdetés, bizonyágtétel segíthet a jó döntések meghozatalában, a keserves kerülőutak kiegyenesítésében – ne az Úr hírnöke legyen az, aki miatt elkésik ez a segítség.

LEGYÜNK HŰSÉGES KÖVETEK, ÖRÖMSZERZŐK!

A Biblia Szövetség megalakulásakor egyfajta összefogást határozott el az evangélium hirdetéséért, a Krisztusban hívők bizonyágtételének segítéséért, a biblikus képzéséért, és egyházaink missziójának hatékony támogatásáért. Vegyük komolyan ezt a feladatunkat, ne restüljünk meg abban, ami a mi részünk ebből. Belépésünkkor mindannyian vállaltuk ezt a munkát. Bízasson bennünket Isten Igéje és énekünk szava is: „Légy örömondó, békekövet, Hirdesd: a Szabadító elközelgetett!” (Ref. é.k. 397.)

Pálúr László

P. PÁL ÖDÖN: KARÁCSONY ÉJJELE

Se hold, se csillag fenn az égen,
Eltűnt az éjnek méla boltja;
A bűn a földet, mint koporsót,
Fekete bakacsinba vonta:
Pont sincs, hová reményvesztve
Az ember bús szemét meresse.
De a Sátán lát a sötétben,
S minden gonosz fülébe hallik -
Meghallja Heródes parancsát
S kengőzős szája röhejbe vonaglik:
„Lelöktél Isten! Jó, nem bánom,
Hát úrrá lészek e világon!”
Szívekre vág egy kalapácsnak
Izzó szikrát verő ütése...
Halálosnak gondolta minden -
És - halleluja! - mégse, mégse...
Sőt ott, hol a szuroksötét volt,
Kristályosan dereng a mennybolt.
Az Úr szeme villan ki rajta:
Nagy égő rózsza fenn az égen.
Fényében a Három király
Egy rozszant istállóhoz mégyen;
És onnan, onnan gögicsélve
Hallatszík a kised beszéde:
„Azért küldött - Atyám - a földre
Hogy minden bajnak - kútforrását
A gonoszságot - eltöröljem”...
Az édes hang lesújtja a Sátánt,
De angyalkart zendít meg az égen
S hozsannát az ember szívében!

A SZUVERÉN ISTEN HATALMI FÖLÉNYE

Laiikus lévén, nem tudom a Szentírást eredetiben olvasni. Ám nagy gyönyörűségemre szolgál a különböző fordítások tanulmányozása. A napokban egy mindannyiunk által jól ismert mondat ilyen összevetése gazdagított meg. Ezt a felfedezésemet szeretném most megosztani az Olvasókkal.

"Tudjuk pedig, hogy azoknak, akik Istent szeretik, minden javokra van, mint akik az ő végzése szerint hivatalosak" – olvashatjuk a Rm 8,28-ban, a Károli Bibliában.

A többi fordítás kicsit variálja a "minden javokra van" szövegrészt:

- Új fordítás: "minden javukra szolgál",
- Római Katolikus fordítás: "minden javukra válik",
- King James (angol nyelvű): "minden együttmunkálkodik a jóra",
- Ravasz László féle változat: "mindent javokra fordít".

Ez a "mindent javokra fordít" megfogalmazás kezdett kiragyogni a sorok közül, és számomra gazdag tartalommal telt meg.

Isten tehát mindent, ami az övével történik, ami éri őket, vagy amit ők maguk cselekszenek, jó tervének és céljainak megfelelően

- átfordít, megfordít, megváltoztat,
- más irányba tereli a dolgot,
- vagy másképpen folytatja, mint ahogyan az kezdődött.

Mindezeket összefoglalva: a rosszat szerinte való jóra fordítja.

A "minden"-en, amiket Isten majd megfordít, általában kudarainkat, veszteségeinket, bajainkat, alulmaradásainkat, hátratételeinket szoktuk érteni, hiszen Isten gyermekének sem könnyű feldolgozni a kudarokat.

1. A "javukra fordít" változat tette számomra világossá: nem arról beszél az ige, hogy Isten gyermekei életében minden eleve jó, a javukra van; nem eleve Isten jó terve szerintiék ezek, hanem Isten fordítja ezeket a javukra.

Isten az életünk során sok mindent, így sok rosszat is megenged, ami eredetileg nem az ő ötlete volt, mégis megengedi, mert képes a dolgoknak bármikor olyan fordulatot adni, hogy azok – gyermekei életében – tervei megvalósítására munkálkodjanak.

– Nem Isten eredeti terve szerinti egy-egy betegség, baleset vagy szeretteink elvesztése.

– Nem az ő jó terve szerinti az, ha súlyos konfliktusok vannak családjunkban; vagy, ha engedetlenségeink következményeit viseljük. Soha nem eredeti terve szerinti a házassági válás.

– Nem Isten eredeti jó terve szerinti az sem, ha egy nemzet erkölcsi mélységekbe és válságba kerül.

– Nem Isten terve szerinti a gonoszság és erőszak elhatalmasodása világunkban; sem az, hogy mindeznek az övéi is áldozataivá válnak.

Ám jó tervei és céljai ilyenkor sem vesznek el, nem szenvednek csorbát, mert – bár Isten mindezeket a rossz dolgokat megengedi – képes azokat beállítani eszközként céljai megvalósítására. Nem arról van szó tehát, hogyha valami rossz, betegség vagy egyéb veszteség ér, akkor az – mégha nem értem és érzem is – mégiscsak jó nekem; hanem arról, hogy az, amibe most Isten bele- vagy amit megengedett, az ugyan rossz, de ígérete szerint ebből jót fog kimunkálni. Mert eljön a fordítás ideje!

Ezért lehetünk mindig jó reménységgel, hiszen elérkezik majd annak az ideje, amikor Isten fordít a dolgok menetén, és a szerinte való jó irányba tereli az eseményeket. Végül biztosan jó jön ki a rosszból az övéi számára. Ilyenkor kíváncsi várom azokkal, hogyha valami rossz, betegség vagy egyéb veszteség ér, akkor az – mégha nem értem és érzem is – mégiscsak jó nekem; hanem arról, hogy az, amibe most Isten bele- vagy amit megengedett, az ugyan rossz, de ígérete szerint ebből jót fog kimunkálni. Mert eljön a fordítás ideje!

Ezért lehetünk mindig jó reménységgel, hiszen elérkezik majd annak az ideje, amikor Isten fordít a dolgok menetén, és a szerinte való jó irányba tereli az eseményeket. Végül biztosan jó jön ki a rosszból az övéi számára. Ilyenkor kíváncsi várom azokkal, hogyha valami rossz, betegség vagy egyéb veszteség ér, akkor az – mégha nem értem és érzem is – mégiscsak jó nekem; hanem arról, hogy az, amibe most Isten bele- vagy amit megengedett, az ugyan rossz, de ígérete szerint ebből jót fog kimunkálni. Mert eljön a fordítás ideje!

2. Ez a "javukra fordít" kifejezés megmutatja Isten mindenhatóságát. Neki nem nehéz bármilyen helyzetben is a kezében tartani, uralni az eseményeket, és arra fordítani, amerre csak akarja.

Ezzel szemben, a magam szintjén, újra és újra átélem ennek az ellenkezőjét. Például, amikor valamilyen előadást tartok – különösen ismeretlen hallgatóság előtt –, akkor igen kockázatos vállalkozásnak tűnik hozzászólásokat engednem, mert egyáltalán nem biztos, hogy képes leszek a szerintem való gondolati vonalat tartani: hiszen nincs hatalmam a másik ember felett!

Ezzel szemben Isten bármilyen helyzetet képes mindig uralni, kézben tartani; a dolgokat bármikor a fejről a talpára vagy a talpáról a feje tetejére állítani. Bármilyen mélységből az ő jó céljainak megfelelő kimenetel felé terelni az eseményeket, egyszerűen azért, mert hatalma van felettük.

Ez azt is jelenti, hogyha Isten nem változtat, nem fordít pillanatnyilag a dolgok menetén egy-egy konkrét helyzetben, akkor nem azért nem teszi, mert tehetetlen. Ez igaz lehet személyes életünkre és népünk jelenlegi helyzetére, országunk sorsára vonatkoztatva is. Nem azért enged meg szörnyűséges és felháborító dolgokat, mintha képtelen volna azokat megakadályozni vagy megfordítani, hanem azért, mert tudja, hogy ezek megengedésével is az ő jó terveinek megvalósulása felé fejlődik majd minden.

Isten fordítani képes; a dolgok menetének más irányt adni tudó hatalma megfoghatatlan, átláthatatlan, értelmünket messze meghaladja. Engem egyszerűen lenyűgöz Istennek ez a hatalmi fölénye.

Amint mindannyian tapasztaljuk a világban és saját személyes életünkben is, Isten nagyon sok mindent megenged. Rengeteg rossz történik, engedi látszólag diadalmaskodni a Gonoszt, és – a mi véleményünk szerint – túlságosan is türelmes. Ám ennek a háttérben ez a bármit jóra, a maga céljaira fordítani képes hatalma áll. – Ezért élhetünk mindig, minden körülmények között jó reménységben: Isten most is Ura a helyzetnek!

– Ezért írja az apostol, hogy mi "nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlankra, mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók" (2Kor 4,18). A láthatók bőven adnak okot a csüggedésre, elkeseredésre, reményvesztésre, ám mi nézhetünk a láthatatlanokra; Jézus Krisztusra, ígéreteire, hatalmára, dicsőségére, tehát mindarra, ami még előttünk van.

3. Ez a kis félmondat – "javukra fordít" – elárulja azt is, hogy rajtunk nem fátum teljesül be. A valóságban olyan, hogy sors, vagy sors könyve, nem létezik.

Sőt, Isten jó terve sem egy előre megírt részletes program, ami pontról pontra beteljesedik, vagy amit beteljesítünk. Választásaink és a velünk történtek alapján elméletben számos lehetséges úton jut-

hatunk el az Isten gondolata szerinti jó végkifejletéig. Isten a célra nézve, és annak elérésére adott nekünk ígéretet és garanciát, ám az odavezető út választásaink és körülményeink függvénye is. Amikor egy-egy konkrét kérdésben döntünk – pálya-, párválasztás, állásváltoztatás, pályamódosítás vagy életünk kisebb fordulópontjai -, amikor elindulunk, akkor válik az az út egyirányúvá.

Istennek nyilván megvan az optimális terve, és ugyanakkor – az idő felett állva – ismeri választásaink eredményét is. A krisztuskövető hívő ember arra törekszik, hogy ezt az optimális tervet "teljesítse be", hozzá férve így Urunk legteljesebb áldásához. Ám akár megtalálja egy-egy konkrét kérdésben ezt a legkiválóbb utat, akár másra lép, ő viszi tovább a garantáltan jó célja felé.

Jó példa erre Izrael népének királykérése is: "Sámuel azonban rosszalotta, hogy ezt mondták: Adj nekünk királyt, hogy bíraskodjék fölöttünk! És imádkozott Sámuel az Úrhoz. Az ÚR pedig ezt mondta Sámuelnek: Hallgass a nép szavára mindenben, amit mondanak, mert nem téged vetettek meg, hanem engem vetettek meg, hogy ne legyek a királyuk." (1Sám 8,6-7)

Isten, eredeti terve szerint nem akart Izraelnek a környező népek szokása szerint királyt adni. Azt szerette volna, ha Izrael államformája a teokrácia marad. Ám, amikor a nép mégis királyt akart, akkor ezt megengedte és ő választott számukra jó királyt, szíve szerint valót, akinek uralkodása révén áldásaiban részesíthette népét. Azon a szinten áldotta meg maximálisan őket, amit a nép határozott

meg. Ki tudja, milyen és mennyivel gazdagabb áldások vártak volna rájuk, ha nem kívánnak a környező népekhez hasonlóan élni?

dr. Erdélyi Judit

FÜLE LAJOS: HA HAZAHÍVNAK

Ha hazahívna, mit viszek?
Csipetnyi hálát, kis hitet?
Egy vallomást: mit tettem itt,
vesztett csatáim híreit?
Számot miről is adhatok,
hisz mindent tudnak rólam ott,
de látják rajtam azt a Vért,
s befogadnak majd – JÉZUSÉRT.

LELKI GYENGESÉG – ISTEN KÖZELSÉGÉNEK HIÁNYA

Olvasásra: „*Engedelmeskedjetez azért az Istennek, de álljatok ellen az Ördögnek, és elfut tőletek. Közeledjetez az Istenhez, és ő közeledni fog hozzátok. Tisztítsátok meg a kezeteket, ti bűnösök, és szenteljetez meg a szíveteket, ti kéellelkűek.*” (Jak 4,7-8)

Arról olvastunk most, hogy valaki ellenáll az Ördögnek, és az elfut tőle.

Az 1956-os eseményekkel kapcsolatos filmet néztünk meg a családdal közösen. Megrázott bennünket, hogy a hősök elpusztultak a mérhetetlen túlerővel szemben, és ügyük is elveszett. Visszagondolva, milyen furcsa lenne úgy megrendezni ezt a filmet, hogy a fegyvertelen emberek elől a tankok „elszaladnak”. Pedig itt és most hasonló biztatásról olvasunk: álljatok ellent, és az ellenség el fog futni!

Milyen fantasztikus erő, óriási hatalom kellene ahhoz, hogy a túlerőben lévő ellenség elfusson. Pedig ilyen lenne az egészséges hívő élet; az egészséges gyülekezetekben, a keresztyén ember életében ennek így kellene lennie: jön a kísértés – mi ellenállunk – és az ellenség elszalad. Nem karikírozni akarom a gondolatot, de ennek tényleg így kellene történnie.

Tapasztalatunk ezzel ellenkezik. Gyülekezeteinkben rombol az ellenség, és személyesen is elbukunk. És bekövetkezik az, amire utal a cím: a lelki gyengeség az Isten közelségének hiányát mutatja. Pedig nem Isten erőtlenedett meg, nem ő tanácsolt olyat, ami nem igaz – álljunk ellent

az ördögnek, és az elfut tőlünk –, hanem mi vagyunk gyengék. De miért van ez így?

Végezzük el a diagnózist! A Zsoltárokból ezt olvassuk: „Isten közelsége oly igen jó nekem!” (73,28) Tegyük fel a kérdést: Valóban ez a mi legfőbb javunk? Ragaszkodunk hozzá, közel vagyunk az Úrhoz és közelsége a meghatározója életünknek? Valóságosan kárnak és szemétnak ítélnünk mindent, ami tőle elválaszt; a legdrágább kincsünknek pedig azt tartjuk, hogy közel vagyunk hozzá?

Vizsgáljuk meg közelebről ezeket a kérdéseket!

– Hol helyezkedik el értékrendünkben az Istennek közelsége? Lemérhetjük ezt időbeosztásunkon, családi költségvetésünkön, gondolatainkon, örömforrásainkon.
– Egy nap eseményeiből mennyi „jut” Istennek? Erőfeszítéseinken, döntéseinken, majd ezek eredményein mérhető ez.
– Szívünk felpeszdül az Úr közelségének lehetőségén? Erőteljesebben dobban, pl. akkor, amikor csendesnapra hívnak? A részvétel érdekében félreteszünk mindent, vagy a „Bayern” focimeccs, esetleg a szívdobogató szappanopera következő epizódja előnyösebb helyzetben van?

Tudom, igazuk van, – akik most itt vannak közöttünk, azok meghozták a jó döntést, de Isten népe általában beteg, hiszen közel sem telnek meg úgy ezek a termék, mint régen, amikor még korlátozott volt a

szabadság. Gondoljátok végig, hogy közületek, kinek-kinek, miben méretek meg az Isten közelségének értéke!

Vizsgáljuk most a lelki gyengeség mibenlétét! A betegség tüneteit felfedezve valakin, így szoktuk őt jellemezni: gyengélkedik, elesett állapotban van, gyámoltalan, elhagyatott, erőtlén. A testi erőtlenség jeleit ismerjük, észrevesszük másokon is, amikor sápadt, nem „ugrik” a munkáért, liheg már a harmadik lépcsőfoknál is...

A lelki élet betegségeinek mik a tünetei?

– A legelső az, hogy önmaga körül kezd „forogni” a hívő ember, egocentríkussá válik, és közben bizonygatja, hogy ennek ellenére jó keresztyén. Bizonyítási kényszer jeleit tapasztalhatjuk: saját teljesítményét vizsgálja, és önmagát folyamatosan nyugtatja, hogy mindent rendben talált. Mindeközben roppant sértődékeny, amikor azzal szembesítik, hogy valamit nem végzett el megfelelően. Bizonyos betegségeknél, ha a kór elterjed a szervezetben, akkor a beteg érzékszervei el-tompulnak. A lelki betegség egyik ilyen nagyon komoly tünete a látásvesztés, a helyes felismerés és érzékelés tompulása.

– A második komoly tünet az aggodalmaskodás. Fél mindentől a „lelkibeteg” ember. Mi lesz, ha a választások... a gyerek felvételi, vagy az enyém... munkahelyem... ha tényleg emelkednek az árak... mit mond majd az or-

vos... hogyan békülök ki... mi lesz, ha a főnököm hivat? Mindenki ismeri önmagát, hogy mikén szokott aggódni. És a sok-sok aggodalom erőt vesz szívünkön, amitől nem tudunk aludni, békétlenekké válunk és még erőteljesebb lesz félelmünk – és mindez tulajdonképpen hitetlenség.

Luther Mártonnal történt egyszer, hogy egy ilyen gyengélkedő állapotában felesége gyászruhába öltözött, majd megjelent a prédikátor előtt; amit az észrevéve, így kérdezett: Vajon ki halt meg? A hit-tankönyvek különbözőképpen említik feleségének válaszát. Van, amelyikben ezt olvassuk: Meghalt az Isten; a másik így fogalmaz: Meghalt Luther Márton Istene. Igen, tulajdonképpen erről van szó, mert, amikor meggyengül a hit, akkor a keresztyén ember úgy él, mintha Isten meghalt volna. A döglött hal az árral sodródik, csak az élő tud azzal szemben úszni. Kétkedünk és sodródunk az eseményekkel – s közben félünk.

Istennek Szentlelke megkérdezi tőled is: Te nem sodródsz? Ha igen, akkor mi sodor? Esetleg gyülekezeted, városod hangulata, a politikai helyzet, anyagi körülményeid, egészségi állapotod? S persze, mindeközben félsz.

A pszichológiai ismeri a szeparációs félelem fogalmát. Hadd mondjam el ennek megértéséhez életem egyik emlékezetes történetét!

Édesapám az Elektromos Műveknél, egy magas ház felső szintjén dolgozott. Az egyik óvodai szünnapon elvitt munkahelyére, ahol egyre unalmasabbá vált számomra az, hogy azt figyeljem, amint ő a műszerekkel foglalkozik; ezért hamarosan lekísért a szomszédos telken található játszótérre. Mielőtt elbúcsúzott, még megmutatta azt is, hogy melyik ajtón kell majd visszamennem, amikor már nincs kedvem játszani. De én már akkor is nagyon rosszul tájékozódtam, és egy idő után fogalmam sem volt, hogy a sok ajtó közül melyiken lehet visszamennem. És akkor, ott, a város közepén, apró óvodásként iszonyúan egyedül voltam a sok ember között – és nagyon-nagyon féltem. Még ma is megrendít az a félelem, amit akkor átéltem. Visszamentem tehát a játszótérre, majd vadul hajtottam a hintát, mert azt hittem, hogy akkor nem látszik az, hogy sírok. És senki sem vette észre, hogy én mennyire nagyon félek. A szeparációs félelem lényege ez: az ember el van választva attól, aki tudna rajta segíteni.

A történet vége az, hogy édesapám látta az ablakból: a kislánya sír a hintán, és értem jött.

A lelki gyengeség – az a tény, hogy el vagyok szakítva az Istentől – éppen ilyen súlyos szeparációs helyzetet teremt. Más megoldás erre sincs, csak az, hogy megtalálnak.

A hívő ember is szorongó lesz, hitetlenné válik, aggódik – majd mindebbe nagyon-nagyon belefárad. És elkezd hajtani a hintát, hogy ne látszódjon a sírása: dolgozik, munkálkodik, de nincs, aki belül tartsa. Majd egy idő után elfárad.

Isten népére mintha egyre általánosabban az lenne jellemző, hogy elfáradt, nem tud megbirkózni környezetének kihívásaival. És ezekre az a magyarázata, hogy korunk nehezebb, mint az eddigiek voltak. De mennyivel nehezebb pl. a török időknél, a világháborúk korszakánál? És emberek azt mégis elviselték, sőt hitükben megerősödve vészelték át; mi pedig nyafogunk, pedig fűtött lakásunk van, nem robbantanak körülöttünk, és nem ölték meg egyik rokonunkat sem. A helyes válasz az, hogy azért nem bírjuk, mert gyengélkedünk.

A lelki gyengélkedésnek is velejárója a kiszolgáltatottság. Isten ígéje nem beszél mellé, mert a lelkileg gyenge ember sem akárkinek van kiszolgáltatva, hiszen az Ördög ellen folyik a harc. Gyengélkedésünkben elszeparálódunk erőforrásunktól, közben az igen gonosz ellenségnek vagyunk kiszolgáltatva. Ezzel nem lehet játszani, ez nagyon veszélyes állapot. Ezen az úton el lehet odáig jutni, ahová már-már a zsoltáros is: „megtagadtam volna fiaim nemzetségét” (Zsolt 73). El lehet sodortatni.

De hol található gyógyulás? Mitől erősödik meg a hívő ember? Mitől kap új életre?

A válaszok mindegyike az Isten közelségéhez kapcsolható. Ahogyan Sámsonnak a hosszú haj a szövetség jele volt, és amíg ez a szövetségi jel „látszott”, addig ő közel volt az Úrhoz. Még tévelygő útjain is volt ereje, hiszen Isten közel volt.

* * *

A kétkedés, a gyengeség állapotát nagyon jól ismerjük, hosszasan tudjuk ecsetelni jellemzőit, de tudnánk beszélni arról is, hogy milyen nekünk az Isten közelsége? Minderről ugyanolyan sokat; részletezve és hasonló átéléssel? Szólalmok (igehelyek, mások történetei) puffogatása helyett személyes átéléssel? Ugye, sokan nehéz helyzetben lennénk?

Beszéljünk tehát az Isten közelségéről!

– Amikor – a bibliai történet szerint – Jézust sokan elhagyták, megkérdezte tanítványaitól: Ti is el akartok menni? Péter így felelt: Uram, hová mehetnénk, hiszen örökélet beszéde van nálad. És mi? Hová mehetnénk, hogyan tudnánk elsodródni tőle? – hiszen nála van az örökélet beszéde!

– Mit jelentett Luthernek Isten közelsége a birodalmi gyűlésen, ahol szinte mindenki ellene volt? Remegő lábakkal mondta, hogy ott áll, másként nem tehet, mert neki Isten közelsége az életnél is több; a fejedelmek barátságánál is több.

– Dávid pedig Istennel a kőfalon is átugrott. Tapasztalatáról tett bizonyosságot, és mindezt nem kalandtábori élményként mesélte el.

– A reformátorok hitvallása így hangzott: Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? – és közülük sokan máglyán végezték. Mindezt azért, mert tudták, hogy mit jelent az Isten közelsége.

– A reformátori hitvallást énekeljük is: „Kincset, életet, hitvest, gyermeket Mind elvehetik, mit ér ez önekik, Mienk a menny örökre”. Tényleg így van? Drágább kincsünk az Úr közelsége, mint a hitves és a gyermek, sőt, mint az élet?

Eszembe jut, kicsi gyerekeinket néha fegyelmeznem kellett; és bizony előfordult, hogy kiabáltam rájuk és kifenekeltem őket. Mit gondolnak, vajon hova menekültek előlem? Odabújtak hozzám.

Jártál már így Istennel? Tudtad, hogy méltó vagy haragjára, jogos a fegyelmezése, s ha megtörtént, akkor mit tettél? Nyalogattad sebeidet, szerencsétlen helyzetted miatt panaszra mentél hívő testvérekhez, vagy futottál az Úrhoz, mert tudtad, hogyha ver, akkor is szeret?

Akihez Isten közel van, annak van megváltója, megtartója minden pillanatban – ezért soha, sehol nincs egyedül.

Egyszer a műtőasztalra várva, félelmeimtől körülveve került szemem elé ez a bibliai részlet: „az ő uralkodásának minden helyén”. Igen, Isten ott és akkor is uralkodik, amikor én már nem leszek magamnál, és nem irányíthatom a történéseket. Sehol nincs egyedül az, aki Istenhez közel van.

Az Isten közelsége lámpást ad kezünkbe: „Ha keseregne a szívem és sajogna a bensőm, akkor olyan ostoba és tudatlan volnék veled szemben, mint az állat. De én mindig veled leszek, mert te fogod jobb kezemet, tanácsoddal vezetsz engem, és

végül dicsőségbe fogadsz. Nincs senkim rajtad kívül a mennyben, a földön sem gyönyörködöm másban. Ha elenyészik is testem és szívem, szívemnek kösziklája és örökségem te maradsz, Istenem, örökké.” (Zsolt 73)

Pál apostol így vall Filemonnak az istenközelségről: „a hitünkben való közösséged eljuttasson téged mindannak a jónak megismerésére, ami Krisztusért van bennünk”. Isten közelében meglátja az ember önmagában a jót, ami egy új élet Krisztusért. Az Istentől távol élőknek csak az tűnik fel, hogy minden rossz; de közelében felébred és megújul az a jó, amit Isten adott Krisztusért. Azért, aki él bennem, aki megtart, akiért én kedves vagyok Istennek.

Az Isten közelségéért nekünk is cselekednünk kell, nem szabad azt elhanyagolni! Tudjuk, hogy nem maradhat meg a házasság boldogsága ott, ahol az esküvő után nem ápolják a szeretetkapcsolatot.

Isten megígérte, hogyha nekünk fájni kezd az ő hiánya, a tőle való távolság, akkor van menekvésünk, mert: „Közel van az Úr mindenkihez, aki hívja, mindenkihez, aki igazán hívja. Teljesíti az istenfélők kívánságát, meghallja kívánságukat és megsegíti őket.” (Zsolt 145) Tudjuk, nem a pénztárca megtöltésére tesz itt ígéretet az Úr, hanem arra, hogy kívánságukra közelebb kerülnek Istenhez. Oda, ahol van lehetőségük megújulásra, megerősödéssre.

Vegyük számba a mindannyiunk által már jól ismert közeledési utakat!

– Az igeolvasás és imádság: Nemrégiben valakik állították, hogy nincs reggel tíz percük mindezekre, hiszen, mint édesanyák nagyon elfoglaltak. Vajon a gyermek számára sincs tíz percük? Persze, hogy van, hiszen szereti őt; és ugyanez az édesanya megteheti, hogy arra az Istenre, akit szintén szeret, még sincs tíz perce? Nincs hívó élet csendesség nélkül.

– Szintén erősíti az Istennel való kapcsolatot a testvéri kapcsolatok ápolása. Isten ígérete szerint, ahol ketten vagy hárman együtt vannak az ő nevében, ott van közöttük. Isten így teremtett bennünket, így alkotott testté. A levágott ujj nem élhet a test nélkül; bár még egy rövid ideig visszavarrható, de hosszú távon szüksége van a testre. Kell, hogy ápoljuk a testvéri kapcsolatokat, építsük a közösségeket, és találkozzunk egymással!

– Az Istennel való kapcsolat erősödéséhez engedelmesség is szükséges. Sokszor csak apró lépéseket jelent ez, például azt, ha most megértették, hogy minden reggel csendességet kell tartani, akkor tessék holnaptól ezt megtenni!

– Segít bennünket Isten közelségében maradni a csábításnak való ellenállás. Azt tanácsolja az ige, hogy tisztítsátok meg a kezeiteket, és a két szíveteket végre „rakjátok egybe”. Ha Isten ígéje ezt parancsolja, akkor ezt meg tudjuk tenni, erre képesek vagyunk. Ne azt méricskéljük, meddig tághatjuk a

határokat! Ha Isten nem hagyja a lelki ismeretet nyugodni valami miatt, akkor nem kell azt megtennünk. Ki kényszerít, hogy mégis megtegyük?

– Mózes azt írja, hogy azokban kell megszenteltetnie Istennek, akik hozzá közel vannak. Ez azt is jelenti, hogyha közel vagy Istenhez, akkor azok is közel kerülnek hozzá, akik téged körül vesznek. Nem arra van küldetésünk, hogy jó nagy szövegeket vágjunk le, és tanítsuk az embereket, hogy milyen istentelenek; hanem arra, hogy olyan keresztyénekként éljünk közöttük, akik közel vannak az Úrhoz. És a többit majd Isten adja: Hogy mikor kell megszólalni, vagy hallgatni.

– Isten közelsége kegyelem. Nincs hatalmunkban arról döntést hozni, hogy közel kerülünk-e Istenhez vagy sem. Nem úgy működik ez, hogy üzenek: ez az időpont most nem jó, majd legközelebb egyeztetünk. Mivel Isten közelsége kegyelem, éppen ezért nagy-nagy felelősség: ne játsz vele, és ne szalaszd el! Amikor majd reggel kinyitod a Bibliát, kegyelméből teheted ezt abban a hitben, hogy Istennek van üzenete számodra. Kegyelmesen figyel imádságodra, veled van. Él a lehetőség!

Adja meg Isten, hogy vágyjuk az ő közelségét! Nagyobb legyen a sóvárgásunk utána, mint bármi más iránt! Ámen

(Zila Péterné előadása elhangzott a Biblia Szövetség őszi csendesnapján, Miskolcon – rövidített, szerkesztett változat)

KISKOSZMÁLYI MOZGALOM

(EMLÉKEZÉS NEHÉZY KÁROLYRA)

Az I. világháborút követő években, az elcsatolt területeken, a magyarországi lelki ébredéstől függetlenül több, kisebb ébredés jött létre. Ezek egyike volt az ún. kiskoszmályi ébredés, ami Nehézy Károly (1892-1964) nevéhez fűződik. A mozgalom sajátossága éppen az ő személyében rejlett, élete, szolgálata nagy hatással volt az ott élőkre. Az általa életre hívott közösségi mozgalom sajátos szint képviselt a volt felvidéki református egyházon belül. Élete sem volt szokványos.

Miskolcon született népes családban. A középiskola elvégzése után a Sárospataki Református Teológiára iratkozott be. Csendes, zárkózott típus volt, tanulmányaival nem tűnt ki különösebben. Életé-

ben döntő változást jelentett, amikor egy diáktársa révén Jézus Krisztusban élő hitre jutott. Ezt követően „levetette” korábbi zárkózottságát, visszahúzódsra hajlamos, csaknem félnék természetét, és azonnal bele vetette magát a szolgálatba. Olyan határozottan tett bizonyosságot szerettei körében a Krisztusban való új életről, hogy családjában csaknem valamennyien követték példáját.

A fiatal teológusra különösen John Mott magyarországi látogatása volt döntő hatással. Társaival együtt végezte a lelki munkát, és ennek köszönhetően a teológusok közül többen is csatlakoztak hozzájuk. Sajnos, tanáraik nem nézték ezt jó szemmel. Egyre több támadás érte őket,

végül néhányukat el is tanácsolták a teológiáról. Egyikük éppen Nehézy Károly volt. Sajnos, a sárospataki teológiai szellemiséget akkoriban a liberalizmus hatotta át, az élő ígét nehezen tűrte meg falai között.

Az eltanácsolt diákokat Pápa fogadta be. Itt Pongrácz József professzor személyében találtak meleg szívű támogatóra. A légkör teljesen más volt, mint Patakon. Hamarosan beindították a vasárnapi iskolát, fáradozásuk nyomán felélénkült az ifjúsági munka, sőt megkezdték az ún. kocsma-missziót is.

Teológiai tanulmányai végeztével Nehézyt Mihályházára rendelték ki segédlelkésznek. Itt sem tétlenkedett, maga köré

gyűjtötte a falusi legényeket, és hirdette nekik a megtérés evangéliumát. Óráit olyanok is látogatták, akik korábban a református gyülekezet tagjai voltak, ám lelki eledel híján átpártoltak a baptistákhoz. Emiatt feljelentés ment ellene a püspöki hivatalba, de a püspöki titkár kiállt mellette. Ennek ellenére elhelyezték innen, és Felsőszecsére rendelték ki tanító-káplánnak, ahol hamarosan megnősült és családot alapított.

1918-ban váratlanul Marcelházára, egy, a közlekedéstől távolos, kis létszámú, szegény földműves gyülekezetbe hívták meg. Sajnos, a Miskolcra elindított, bútorokkal és a kelengyével megrakott vagon üresen érkezett meg, útközben teljesen kifosztották. A gyülekezet azonban melléljük állt, és igyekezett pótolni veszteségeiket. A városban felnőtt ifjú számára teljesen ismeretlen és szokatlan volt a falusi életforma. Ennek ellenére otthonra lelt az ottani emberek között, sőt maga is belekezdett a gazdálkodásba. Mindemellett a lelki munka sem szenvedett hiányt, sőt egyre inkább jelentkeztek a gyarapodás jelei. Igehirdetése nyomán lelki ébredés támadt ebben a kicsiny gyülekezetben, és a templom hamarosan szűknek bizonyult.

A belső építkezés után megindult tehát a külső építkezés is: új lelkészlakást építettek, felújították a templomot. A Bibliával, a hit dolgaival való intenzív foglalkozás sajátos gyümölcsöket termelt. Az atyafiakban éhség támadt a betű iránt, így esténként újra „iskolába jártak”, hogy megtanuljanak jól írni, olvasni és számolni. A Bibliát valamennyi családban elővették, emellett olvastak mezőgazdasági szakirodalmat és szépirodalmat is. A faluban sok minden megváltozott. A kocsmárok bezárt (mert a kocsmáros is hitre jutott), a paraszt férfiakból és ifjakból vonószeneke alakult, akik egyházi énekeket játszottak. A környékbeli gazdag gyülekezetek még gazdagabb papjai nem nagyon lelkesedtek a fiatal „szektás” papért; látván az elért eredményeket, keresni kezdték vele a kapcsolatot.

Az 1928. év jelentős volt Marcelháza életében, mert ebben az esztendőben indult az árvaházi szolgálat. A bibliakör tagjai gondoskodtak az apátlan-anyátlan gyerekekről, vállalva még azt is, hogy, ha az árvaházzal valami történne, a kicsinyeket nem engedik szétszéledni, hanem magukhoz veszik.

Tizenkét esztendei szolgálat után Nehézy Károly élete újabb mérföldkőhöz érkezett. A szintén komáromi egyházmegyéhez tartozó Kisújfalu reformátusai hívták meg lelkésznek, és ezt a meghívást

ő el is fogadta. Kisújfalu Párkány és Érsekújvár között feküdt, egy fontos közlekedési főútvonal mentén. A gyülekezet lényegesen nagyobb és tehetősebb volt, mint az előző. Akkorra javadalmat tudott biztosítani lelkésze számára, hogy annak nem kellett fizikai munkával kiegészíteni a bérét.

BÓDÁS JÁNOS: VALAMIT NEM ÉRTEK

Régóta ismerlek már Istenem,
S egyre halkulnak bennem a "miért"-ek.
De homályos elmém bárhogya derül is,
valamit most sem értek.

Tudom, szereted minden művedet,
mert minden műved naagszerű, remek.
Szereted a virágot, hisz színében
a mennynek színei tündökölnék.
Szereted a csillagot: tiszta, fényes.
A követ is: ház lesz, véd, menhelyet ad;
a harmatot, a forrást: makulátlan,
s mert szótlannul terem, a füvet, s a fát.

Az állatot, mert törvényed szerint él,
s mint az ember, testvérbé nem harap;
a szitakötőt, fecskét, sast, galambot,
méhet és minden zümmögő bogarat,
Mik a szivárvány száz színét ragyogják,
s hímoruk, pelyhük, tolluk lágy, puha;
szereted a gyermeket, mert arcán
az ártatlanság égi mosolya.

Szép minden műved, hát hogya szeretnéd,
Gyönyörködés benne,
mind, mind értem ezt!
De engem, aki szégyenedre válok,
ezt nem értem,
hogya engem miért szeretsz?!

Időközben a Marcelházán beinduló árvaházi munka túlnötte önmagát, és új otthonra kellett találni számára. Ez a hely Kiskoszmály volt, ahol erre a célra egy uradalmi kastélyt vásároltak. A kastély hamarosan megtelt árvakkal. A diakóniai szolgálattal párhuzamosan folyt a lelki szolgálat, önálló anyaházzal indult be a diakonisszaképzés.

Igen nagy érdeklődést mutattak a külső misszió iránt, szoros kapcsolatot tartottak fenn a Mánusra kiutazó Molnár Máriaival is.

1931-ben megalakult a Bétel Egylet, ami a kiskoszmályi mozgalom jogi képviselőjét látta el. Az egylet elnökévé Nehézy Károlyt választották. Kiskoszmály néven missziói folyóiratot indítottak. A gyülekezetek tagjai, akik a mozgalomhoz tartoztak lelkileg, nem váltak ki

az egyházból, hanem igyekeztek megmaradni, és magukat hasznossá tenni saját gyülekezetükben. A mozgalomhoz emiatt nagyon sokan csatlakoztak.

Eközben a komáromi ifjúság körében is elindult egy lelki ébredés, amely hamarosan csatlakozott a kiskoszmályi mozgalomhoz. Ennek köszönhetően épült fel Komáromban a Timótheus Árvaház, és indult be Léván az árvaházi szolgálat. Kisújfalu közelében ún. árvaházi gazdaságokat létesítettek azzal az elgondolással, hogy jövedelméből az árvaházak ellátását javítják. Ez a kísérlet azonban nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket, a második világháború ezeket a gazdaságokat is megsemmisítette.

A közösségi mozgalom lelki és szellemi motorja mindvégig Nehézy Károly volt. Természetesen, a munkát nem egyedül végezte, szép számmal akadtak munkatársak is. Olyan csapatot nevelt fel, akik számára a missziói szolgálat mindennél fontosabb volt. Sem egészségüket, sem vagyonukat nem kímélték, csak hogy Isten ügye előre haladjon. Sajnos, a politika vihára nemcsak a gazdaságokat söpörte el, hanem a kiskoszmályi lelki munkát is.

A magyar-csehszlovák lakosságcsere során történő áttelepítéskor Nehézy több munkatársával együtt átkerült az anyaországba. 1947-ben Őrszentmiklósról, az akkori Református Nőszövetség intézményébe neveztek ki vezetőnek, a következő esztendőben pedig a gyülekezet is meghívta pásztorának. Az új környezetben is igyekezett hűségesen munkálkodni, de egyre nyilvánvalóbbá vált az, hogy a lelki munka keretei beszűkültek. A missziói szervezeteket feloszlatták, a lelki munkát a templom falai közé szorították. Miként többeknek, neki is meg kellett vívnia a csendes háttérben maradás harcát. Abban állt példaképpül, hogy ezt az utat megkegyesedés nélkül végig tudta járni. Gyülekezeti szolgálata sok áldást jelentett.

Amikor 1959-ben nyugdíjba ment, minden erejét és idejét családjára fordította. Élete utolsó hónapjaiban ereje egyre inkább fogyott. Temetésén, 1964-ben a hála szava csendült fel a bizonyágtételekben, hiszen nagyon sokan nyertek személyében áldást.

Margit István

Irodalom: Nagy Gyula: Emlékezés Nehézy Károlyra; Orbán Kálmáné Nagy Magdolna: A felvidéki ébredés rövid története (kézirat); Szabó Imre: Aki hegedűszóban tudott prédikálni; Szűcs Ferenc: Nehézy Károly szellemi gyökereiről

HÍREK – KÖZLEMÉNYEK

Együtt a keskeny úton – film a BSz-ről

Szövetségünk tagságának egy része már megtekinthette az életünket bemutató, művészi szempontból is remek 34 perces filmet a Miskolcon és Budapest-Pasaréten rendezett őszi csendesnapunkon. Akkor jeleztük, hogy hamarosan mind DVD-n, mind VHS video-kazetta formában kapható lesz a film. Azóta a DVD változat már kapható.

A Biblia Szövetség Tanácsa decemberi ülésén úgy határozott, hogy felkéri Szövetségünk tagságát, hogy segítse a film széles körben történő megismertetését. Ennek az alkotásnak a segítségével szeretnénk lebontani a helyenként tapasztalt negatív megítélésünket, ami – meggyőződésünk szerint – téves ismereteken, vagy ismeret hiányon alapulhat.

A Zika Klára rendezésében, és Barta Zoltán operatóri munkájával készült film áttekinti azt a sokoldalú tevékenységet, amit rendezvényeink, kiadványaink, bibliaiskolánk, csendesheteink, konferenciáink révén az egyházban kifejtünk – s mindezt igényes képi és zenei környezetbe illesztve szemlélhetjük.

Szeretnénk még vonzóbbá tenni Szövetségünket, hogy minél többeket elérjünk azzal a bibliai üzenettel, aminek képviselőit szeretnénk megismertetni. Kérjük ezért tagtársainkat – lelkipásztorokat, presbitereket és más gyülekezeti tagokat -, hogy szorgalmazzák a

film levetítését (vagy megtekintését TV képernyőn) a gyülekezetben; s ha lehet, kezdeményezzenek beszélgetést szövetségünkről, alkalmainkról, sajtónkról; szolgálatunkról egyházunkban, illetve a helyi gyülekezetekben.

Javasoljuk, hogy, ahol a helyi (községi, városi, iskolai, kollégiumi) TV elfogadja, ott ajánlják fel bemutatásra. Ha nem kifejezetten ellenséges a helyi TV vezetősége a keresztyénséggel szemben, akkor általában szívesen fogadnak tartalmas (számukra költségekkel nem járó) műsorokat.

„Aki tehát vallást tesz rólam az emberek előtt, arról majd én is vallást teszek mennyei Atyám előtt, aki pedig megtagad engem az emberek előtt, azt majd én is megtagadom mennyei Atyám előtt.” (Mt 10,32-33)

dr. Viczián Miklós

* * *

A film DVD változata megvásárolható (illetve megrendelhető postán) (Pécel, 2119 Kálvin tér 2/b. tel/fax: 28/42334; bsz@bibliaszov.hu) 790,- Ft (+postaköltség) önköltségi áron. Megtekintéséhez DVD lejátszó + TV, vagy video-projektor; illetve számítógép (és TV vagy video-projektor) szükséges. A helyi vagy kábel TV számára elegendő a kazettát rendelkezésre bocsátani. Jogtulajdonosi hozzájárulást igény esetén kiadunk. ■

AKI SZOKOTT CSENDESNAPOKRA JÁRNI, az ismeri az ilyen alkalom programját. Ének – igemagyarázat – ének – igemagyarázat... ebédszünet... ének – igemagyarázat... Hát ennyi az egész?

Papíron igen. A valóságban viszont az országban szétszórta élők, de egy hiten lévő, közös célokért küzdő emberek jönnek össze, ismerik fel egymást a sürgő forgatagban, és állnak meg pár köszöntő szóra. A legtöbben már előre készülnek a találkozásra, hiszen közös programokat szeretnének megbeszélni, vagy könyveket, hangkazettákat cserélni; majd elcsitul a tömeg, mindenki ülőhelyre talál, s megszólal Isten igéje, és megtörténik a csoda: Isten Szentlelke beszél az igehirdető szavain át a hallgatósággal. S akik a legkülönbözőbb életkörülmények közül, más-más műveltséggel, életkorral, városi vagy falusi környezetből most együtt ülnek, s hallgatják az ígét, átéljük, hogy egy család tagjai – Jézus Krisztusban egy Atya gyermekei.

Ez történt ezen a két őszi csendesnapon is, aminek a Budapest-pasaréti egyházközség adott otthont, illetve egy héttel korábban ugyanezzel a programmal, de nem teljesen ugyanazokkal a szolgálókkal Miskolcon, az egyházkerületi székházban jártunk. Az első tanítás abban erősített meg, hogy „Isten szerkesztette a testet egybe” – a testet, azaz Krisztus testét, az Egyházat – és benne a hallgatóságot is. A következő előadások Jakab apostol levele 4. fejezetének ítéletes ígétjein keresztül mutattak rá ennek az egy-testnek sokféle gyengeségére: a viszálykodásokra, a kétszívűsége, az irigységre, a világgal való barátságra – de ugyanakkor arra a minden földi hatalmon felüli erősségre is, ami éppen abban rejlik, hogy a kihívottaknak ez a gyülekezete mégis Jézus Krisztus kegyelméből él, és növekedik.

A csendesnap összefoglaló címe AZ ÚR A TE GYÓGYÍTÓD! volt. Az igehirdetések és az azt közvetítőkre: Beteg hívó ember – beteg gyülekezet (1Kor 12,24/b-27): Sípos Ete Álmos;

Kívánságok rabsága – imaélet hiánya (Jak 4, 1-3): Dr. Viczián Miklós; A világ barátsága – a legjobb barát hiánya (Jak 4, 5-6): Miskolcon Pintér Elemér, Budapesten Cseri Kálmán; Lelki gyengeség – Isten közelségének hiánya (Jak 4, 7-8): Miskolcon Zila Péterné, Budapesten Kéri Tamás; Ítékezés – a kegyelemben bővülködés hiánya (Jak 4, 10-12): Benedek Csilla.

A programot mindkét helyen a Biblia Szövetséget bemutató 34 perces, gazdag tartalmú, művészileg is értékelhető film, valamint Budapesten a Kelenföldi Református Ifjúsági Énekhar szolgálat (Alföldy-Boruss Csilla vezetésével) tette még változatosabbá. V. M. ■

* * *

A JELÖLŐ BIZOTTSÁG a 2007. évi választások előkészítését kezdte, tájékoztatja a Biblia Szövetség tagságát, hogy a jelölés ügyében és 2007. év februárjában minden tagot levélben megkeres majd. ■

* * *

A BIBLIA SZÖVETSÉG TANÁCSA ez évi utolsó (decemberi) ülésén többek között a következő témákról tárgyalt, ill. határozott:

- módosította a szervezet Munka és Tűzvédelmi Szabályzatát,
- döntött a péceli épület villámhárító rendszerének bővítéséről,
- bizottságok felállításáról (szerkesztői, kiadói és bibliaiskolai),
- a BSz-ről készített film megtekintése után, annak médiában történő vetítéséről, újabb filmek készítéséről,
- három éves időtartamú, budapesti helyszínű, hétvégi alapfokú bibliaiskoláról,
- fegyelmi ügyekről,
- a 2007. évi választás előkészületeiről,
- a Biblia-évhez kapcsolódó esetleges BSz programokról,
- a BSZ 2007. évi programjáról,
- kilenc személy tagfelvételéről. ■

* * *

* * *

A **BIBLIA SZÖVETSÉG TANÁCSA** határozott arról, hogy a Biblia Szövetség közvetlen döntéshozatali-irányítási tevékenységében a választás időpontjában már 75. életévüket betöltött személyek a jövőben ne vegyenek részt. Döntését a továbbiakban következetesen szem előtt kívánja tartani, de annak Alapszabályban történő elhelyezéséről nem intézkedik. ■

* * *

A **Biblia Szövetség Tanácsa** köszöni szövetségi tagjaink és szimpatizánsaink ezévi áldozatos, hűséges és önkéntes munkáját!

* * *

Halottaink

„Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.” (2Tim 4,7)

✠ **Ács Gyula** (1919), Szombathely/Zánka

✠ **Balázs Lajos** (1927), Noszvaj

✠ **Csengeri Jánosné** (Gizike) (1922), Nyíregyháza

Elköltözött testvéreinkben olyan hívő, istenfélő és szolgáló embereket veszített el magyar népünk, akik nem csak szűk környezetükben, de a széles missziói mezőn is meghatározó személyek voltak.

Az általuk közvetített áldásokért Istennek vagyunk hálásak, s kívánjuk szeretteik, gyülekezetük és az őket ismerő és szerető szövetségi tagjaink számára a vigasztalást! Emlékük legyen áldott!

* * *

PECZNYÍK PÁL: NINCS MÁR KÖZTÜNK

(Ács Gyula testvérem emlékére)

Nincs már köztünk: ott van,

Hova régtől vágyott,

Csodálni azt a szebb,

Ragyogó világot;

Melyben folytonosan

Zeng a hálaének,

Imádása Isten

Dicső, nagy nevének.

Bár kicsi ember volt,

Ám nagy volt a lelke,

Csak ő tudta: mennyi

Barát fért el benne.

Lelki alkalmakon

Együtt láttak minket,

Ikertestvéreknél

Neveztek bennünket.

Sok áldott együttlét -

Csak szép emlék marad;

Végleg lezárult itt

Egy éneklő ajak,

Hogy az új hazában

Szebb, dicsőült nyelven,

Isten trónusánál

Mindörökké zengjen.

Én még itt maradtam,

Ő immár hazament.

Hiszem, nemsokára

Meglátom odafent!

* * *

FIATALOK! HAHÓ!

SZILVESZTER – PÉCELEN

(keresztyén szellemben – vidáman)

2006. december 31-én

– 16 órától gyülekezés

– 18 órától programok (ebben mindenféle földi javak)

– szállás éjszaka/hajnalban 20-30 személynek is

részvétel feltétele: 1 doboz sütemény és 1 palack üdítő,

16 éves alsó korhatár

(alkohol nem lesz, de vidámság, játék igen)

Jelentkezz be előtte (legkésőbb 30-án 16 óráig), főleg, ha szállást is szeretnél: 28/452-334 és a bsz@bibliaszov.hu

*

VÁRUNK A BIBLIA SZÖVETSÉG SZÉKHÁZÁBA!

Közlemény

Tájékoztatjuk tisztelt támogatóinkat, hogy a **Biblia Szövetség 11742331-20003562** számlaszámú, a „Biblia Szövetség Bibliaiskolája támogatására” elnevezésű számlánkat

megszüntetjük.

A kiadott készpénzátutalási megbízásokat (csekket) visszavonjuk, ezekre 2007. január 1-jétől támogatásokat fogadni nem tudunk.

Kérjük a Szövetség tagjait és az eddigi támogatókat, hogy ezt a számlát vagy utalványt a továbbiakban ne használják! Az intézkedés a belső pénzügyi rendszer egyszerűsítése céljából történt.

Természetesen, a 11742331-20002279 számlaszámú,

„Biblia Szövetség” megnevezésű számla és készpénzátutalási megbízás (csekk) továbbra is használható.

*

Köszönjük eddigi adományait, és várjuk további támogatásukat a megmaradó számlánkra!

– BSZ adminisztráció –

* * *

Tanulmányi verseny

A Biblia Szövetség Protestáns Teremtéskutató Köre ötödik alkalommal hirdet tanulmányi versenyt középiskolás diákok számára.

Feladat: 5-8 oldalas esszé írása

Téma: Miért fontos a kereszténység számára a bibliai teremtés-beszámoló történeti hitelessége?
Beküldés: 2007. április 30-ig email-ben vagy postán (nyomtatva és CD-n), a megadott címekre

Eredményhirdetés: Írásbeli értesítés legkésőbb 2007. június 15-ig a pályázat beküldésekor közölt címre

Díjazás:

I. helyezés: 50 000 Ft

II. helyezés: 40 000 Ft

III. helyezés: 30 000 Ft

Értékelési szempontok:

- A kiírt téma világos, logikus kifejtése (max. 20 pont)
- Biblikusság és a tartalom kapcsolata (max. 20 pont)
- Külső megjelenés, nyelvhelyesség (max. 10 pont)

Különdíj: Honlapunkon közzétett számolási feladatok legjobb beérkezett megoldását különdíjjal (30 000 Ft) jutalmazzuk, és minden pályázó 50% kedvezményt kap a „Genezis tábor 2007” részvételi díjából

Címünk: Protestáns Teremtéskutató Kör,

Szeged-Újszegedi Református Egyházközség, 6726 Szeged,

Szent-Györgyi Albert u. 6-8.; www.kezdetek.hu;

imreszilagi@hotmail.com; cs_matyi@yahoo.com

* * *

A **Külmissziói Híradó**, a Liebenzelli Misszió magyar ágának kéthavonként megjelenő folyóirata, amiben rendszeresen beszámolnak a Misszió keretei között, külföldön szolgáló magyar misszionáriusainkról is.

Az újság megrendelhető a szerkesztőség címén:

2090 Remeteszőlős, Pisztráng u. 2., info@liebenzell.hu

A lapot adományokból tartják fenn.

(Molnár Mária Külmissziói Alapítvány) ■

* * *

FONTOS KÉRDÉSEK

sorozatunk következő előadásai:

- január 14.: **Darwin – Marx – Nietzsche egy hajóban?**
- február 11.: **Miért kevés a hívő emberek pénze?**
- március 11.: **Miért van válságban sok hívő ember házassága?**

***

Az előadás 17 órakor kezdődik

a Bp., Nagyvárad téri ref. templomban (Üllői út 90.).

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Az előző előadások hanganyaga a helyszínen megrendelhető.

NŐI SOROZAT

Budapest, Nagyvárad téri ref. templom

*

JANUÁR 27.:

ÉRTED-E, AMIT OLVASOL?

*

FEBRUÁR 24.:

KIRÓL SZÓL A BIBLIA?

*

MÁRCIUS 24.:

SZOLGÁLATUNK BETEGEK ÉS HALDOKLÓK MELLETT

*

ÁPRILIS 28.:

BÖLCS ÉS BOLOND ASSZONYOK

*

MÁJUS 19.:

NYERTESEK ÉS VESZTESEK

***

A program 10 órakor kezdődik,

a szervezők kérik a pontos érkezést, valamint, hogy hideg élelmet hozzanak a résztvevők.

Teára, kávéra a gyülekezet mindenkit vendégül lát.

A Biblia és Gyülekezet 2007. évi térítési ill. előfizetési díja

- Árus példány 320,- Ft/darab,
- Előfizetésnél 450,- Ft/darab ill. 1.800,- Ft/év Magyarországon,
- Csoportos előfizetés (legalább 10 példány) 1.500,- Ft/év Magyarországon,
- Előfizetés külföldre: 3.600,- Ft/év európai országokba, 4.800,- Ft/egyéb országokba

*

Előfizetéseket a folyóirathoz mellékelt „ÉBA“ utalványon, ill. folyószámlánkra fogadjunk:

11742331-20003610 (Ébredés Alapítvány)

Köszönettel várunk támogató előfizetést, ami a nehéz anyagi körülmények között élőknek biztosítja a folyóirathoz jutást. Nèvre szóló támogatásnál közölni kell a támogatott nevét is!

*

A Kiadó köszöni az Olvasók folyóirathoz való hűségét!

BIBLIAISKOLAI TANFOLYAMOK

(2007. január–december)

– **ALAPFOKÚ** –

PÉCEL:

IV. rész: febr. 9-11.; V. rész: ápr. 20-22.; VI. rész: jún. 15-17.;

VII. rész: aug. 17-19.; VIII. rész: okt. 19-21.;

IX. rész: dec. 14-16.

szervező: *Biblia Szövetség* – 2119 Pécel, Kálvin tér 2/B,
tel.: 28/452-334; bsz@bibliaszov.hu

***

BP.-ÚJPEST:

VII. rész: febr. 3-4.; VIII. rész: ápr. 21-22.;

IX. rész: jún. 16-17.; X. rész: szept. 29-30.

szervező: *Lóránt Gábor* – 1041 Budapest, Szt. István tér 24.,
tel: 369-6222

***

HAJDÚBÖSZÖRMÉNY:

VI. rész: febr. 3-4.; V. rész: márc. 24-25.; VII. rész: máj. 19-20.;

VIII. rész: szept. 22-23.; IX. rész: nov. 17-18.

szervező: *Nyíri Antalné* – 4220 Hajdúböszörmény, Kálvin tér 19.,
tel.: 52/561-325

***

DEBRECEN:

VII. rész: jan. 27-28.; VIII. rész: márc. 3-4.; IX. rész: jún. 9-10.;

X. rész: szept. 8-9.

szervező: *Juhász Attiláné* – 4024 Debrecen, Liszt F. u. 4. II/10.,
tel.: 52/311-754

***

NYÍREGYHÁZA:

VIII. rész: febr. 3-4.; IX. rész: április 14-15.; X. rész: jún. 2-3.

szervező: *Gubányi Mihályné* –
4400 Nyíregyháza, Fazekas J. tér 7. V/45., tel.: 20/456-00-46

***

– **SZAKIRÁNYÚ** –

PÉCEL: Lelkigondozás – január 26-28.

szervező: *Biblia Szövetség* – ld. fent!

***

BP.-ÚJPEST:

Személyes evang. – nov. 3-4. ♣ Lelkigondozás – dec. 15-16.

szervező: *Lóránt Gábor* – ld. fent!

***

DEBRECEN:

Személyes evang. – okt. 20-21. ♣ Lelkigondozás – dec. 1-2.

szervező: *Juhász Attiláné* – ld. fent!

***

NYÍREGYHÁZA:

Személyes evang. – szept. 15-16. ♣ Lelkigondozás – nov. 17-18.

szervező: *Gubányi Mihályné* – ld. fent!

***

A tanfolyamra mindig a megnevezett szervezőnél kell jelentkezni.

Pécelen bentlakást és teljes ellátást biztosítunk.

A kihelyezett tanfolyamokra a résztvevők naponta bejárnak, és mindenki önellátó.

Kérjük, olvassák el a túloltdali, vonatkozó tudnivalót!

***

Folyóiratunkhoz mellékeljük

- a *Biblia Szövetség* befizetési utalványát, amin adományokat juttathatnak el a szövetségi munka támogatására,
- az *Ébredés Alapítvány* befizetési utalványát, amin a Biblia és Gyülekezet 2007. évi számaira fizethetnek elő.

TUDNIVALÓ A BIBLIA SZÖVETSÉG PROGRAMJAIRÓL

A meghirdetett előadások, konferenciák nyitottak, azokon bárki (életkorának, nemének, hitbeli elkötelezettségének vagy családi állapotának megfelelően) részt vehet. Programjainkat a protestáns keresztyén hitvallások és a keresztyén etikai rend szellemében szervezzük és tartjuk. Azokat a szervezett alkalmasokat külön megjelöljük, ahová csak előzetes jelentkezés alapján fogadunk résztvevőket.

Akkor érvényes a jelentkezés, ha a részvételi szándékot írásban (név, lakcím, életkor) a kért jelentkezési helyen bejelenti, és azt a megjelölt összegű jelentkezési előleggel megerősíti.

A jelentkezéseket visszaigazoljuk, a részletes tudnivalót a program kezdete előtt 1-2 héttel előbb elküldjük. Jelentkezési előleget nem tudunk visszafizetni! Az esetleges programváltozás esetén a jelentkezetteket írásban értesítjük, részükre az előleget visszafizetjük.

A többnapos programok a részvételi díj, a szállás-tisztálkodás, napi háromszori étkezés (egyszer meleg étel), az előadásokon, szemináriumokon való részvétel költségét tartalmazza. Az utazás, az esetleges helyben fogyasztás költségeit (üdítők, telefon) külön kell megfizetni. A résztvevők Bibliát, jegyzeteket hozzanak!

A péceli programhelyek megjelölés a Biblia Szövetség székházára vonatkozik. A résztvevőket 2-3 ágyas szobákban helyezük el. A péceli programokra – szállás igénybevételéhez – ágyeműt kell hozni!

A péceli programok költség-hozzájárulása: **okt. 15.-ápr. 15. között: 3.100,- Ft/nap** teljes ellátással, **ápr. 16.-okt. 14. között: 2.850,- Ft/nap** teljes ellátással.

Jelentkezési előleg: rózsaszínű postautalványon (vagy pénztárba), program-nap száma x 1.000,- Ft.
* * *

I. ALAPFOKÚ BIBLIAISKOLA PÉCELEN

(Időpontok és helyszínek a folyóiratban közöltek szerint)

Az alapfokú bibliaiskolai oktatás célja, hogy átfogó, rendszerező bibliaismeret adjon (kiemelve a Biblia fontosabb eseményeit, személyeit, tanításait), valamint, hogy hozzásegítse a Biblia helyes értelmezéséhez (megismertette a bibliatanulmányozás módszerét, és a Biblia átfogó tanításait) a résztvevőket. Tíz oktatói részből áll, ezek egymásra épülnek, ezért csak sorrendben végezhető el. Egy részt – ami 12 tanórát jelent – egy hétvége alatt lehet elvégezni (Érkezés: pénteken 16.00 – 18.00 óra között – hazautazás: vasárnap 15.30-tól). **Az oktatási részek tematikája:** (Aki az eddigi hat részes tanfolyamok valamelyikét már elvégezte, ennek alapján választhatja ki a rendszerből a következő tanfolyam részét.) I./- ószöv-i bibliaismeret (1-2. Mózes), II./- ószöv-i bibliaism. (3. Mózes- Krónikák), III./- ószöv-i bibliaism. (Ezdrás – Malakiás), IV./- újszöv-i bibliaism. (Evangéliumok- Csel.), V./- újszöv-i bibliaism. (Római levél – Jelenések), VI./- Biblia egysége, üzenete, VII./- biblia-tanulmányozás és magyarázat módszere, VIII./- Biblia alapvető tanításai, IX./- Biblia alapvető tanításai, X./- etikai kérdések. A részvétel feltételei: – jelentkezés írásban (az elsőnél rövid bemutatkozással), az előleg egyidejű befizetésével, legkésőbb 3 héttel az adott oktatási rész kezdete előtt, az adott oktatási részhez kapcsolódó bibliai könyvek elolvasása, az oktatás alapelemeinek tiszteltben tartása, az oktatási rész teljes idején való részvétel. Az alapfok teljesítése kiegészítő feltétele a szakirányú bibliaiskolai tanfolyam részvételnek, ahol már speciális gyülekezeti szolgálatra készültünk fel.

A meghirdetett programokra mindenkit szeretettel várunk! Érdeklődni munkanapokon, hivatali időben a **(06) 28/452-334/113** (Benedek Csilla) telefonon, faxon;

e-mailen: **bsz@bibliaszov.hu**, vagy a Biblia Szövetség címén, levélben lehet.

A változtatás lehetőségét fenntartjuk, a változásokról az érintetteket értesítjük!

II. IFJÚSÁGI VAKÁCIÓ

A) Ifjúsági vakáció 10-13 éves fiúknak – lányoknak: költség és helyszín: kialakítás alatt

B) 14-20 éves lányoknak (evangélizáló): költség és helyszín: kialakítás alatt

C) 14-20 éves fiúknak (evangélizáló): költség és helyszín: kialakítás alatt

D) Ifjúsági hitméltyő hét (16. életévétől): költség és helyszín: kialakítás alatt

E) Kenutábor fiataloknak: július 8-15. Szigetközi csillagtúra; költség: ~ 15.000,- Ft
Jelentkezni az (A – E) ifjúsági vakációra a Biblia Szövetség, 2119 Pécel, Pf. 17. címen, 5.000,- Ft
jelentkezési előleg egyidejű befizetésével lehet. E-feltétele az úszni tudás.

E) Állami otthonos vagy nehéz családi körülmények között élő lányoknak

- **augusztus 6-11. (Pécel)** A költségek biztosításához adományokat kérünk!

A közölt időpontok tájékoztató jellegűek, ezért hűsvéti számunkban megadjuk a végleges hely, idő és költségértéti adatokat.

* * *

III. KONFERENCIÁK FELNŐTTEKNEK

A) Lelkipogozói hetek Berektúrdón (Megbékélés Háza), (költség: kialakítás alatt)

- február 19-23, vezető: Zila Péter

- november 19-23, vezető: Zila Péter

Jelentkezés: Asztalos Zoltán, 4200 Hajdúszoboszló, Csokonai u. 32.

B) Pedagógus konferencia: július 2-7.

Jelentkezés: Dr. Viczián Miklós, 1026 Budapest, Hídász u. 7., tel.: 06-1/394-2879, vicziann@freemail.hu; vagy Kőrösi Éva, tel.: 06-1/200-2355, korosye@freemail.hu

(költség: 16.000,- Ft/személy), vezető: Dr. Viczián Miklós

C) Konferencia orvosoknak: okt. 28-nov. 2. (Szépalma) (költség: kialakítás alatt)

D) Konferencia lelki programmal

- július 9-14. (Pécel) vezető: Benedek Csilla (költség: 14.250,- Ft/személy)

- november 25-30. (Szépalma) vezető: Margit István (költség: kialakítás alatt)

E) Házaspároknak

a/ – júl. 28-aug. 4. (Pécel) vezető: felkérés alatt (költség: 28.500,- Ft/h.pár)

b/ – június 24-29. (Szépalma) vezető: dr. Pálhegyi Ferenc (költség: kialakítás alatt)

F) Genezis tábor (a meghirdetés szerint jelentkezhetnek diákok is) vezető: Weber István

július 16-21. (Pécel) (költség: 14.250,- Ft/személy)

G) Missziói hét: aug. 20-24. (Pécel) vezető: Margit István (költség 14.250,- Ft/személy)

Az C) – G) programokra jelentkezni a Biblia Szövetség címén lehet, 5.000,- Ft/személy előleg
rózsaszínű postautalványon történő befizetésével.

* * *

A Nagyvárad téri női sorozat témái a folyóiratban közöltek szerint.

* * *

A Biblia Szövetség elérhetőségei:

székházunk címe: 2119 Pécel, Kálvin tér 2/b, levelezési cím: 2119 Pécel, Pf. 17;

telefon: (28) 452-334; fax: (28) 452-334/126

e-mail: **bsz@bibliaszov.hu**; **mikolciz@bibliaszov.hu**; **mhorvath@bibliaszov.hu**

honlap: **www.bibliaszov.hu**

Az Ébredés Alapítvány e-mail címe: **imargit@bibliaszov.hu**

A Biblia Szövetség tervezett éves programja
(központi szervezésben – a körzetek programja nélkül; bibliaiskola külön lapon)
– 2007 –

JANUÁR

14. Fontos kérdéseink – előadás
(Budapest, Nagyvárad tér, 17 óra)
27. Előadások nőknek (Bp., Nagyvárad tér, 10 óra)

FEBRUÁR

11. Fontos kérdéseink – előadás
(Budapest, Nagyvárad tér, 17 óra)
- 19-23. Lelkigondozói konferencia (Berekszentmária)*
24. Előadások nőknek (Bp., Nagyvárad tér, 10 óra)
26. Kelet-magyarországi lelkészkonferencia
(Hajdúszoboszló)

MÁRCIUS

11. Fontos kérdéseink – előadás
(Budapest, Nagyvárad tér, 17 óra)
17. Ifjúsági hitmélyítő csendesnap (Pécel)
24. Előadások nőknek (Bp., Nagyvárad tér, 10 óra)
- 26-30. BSz vezetők konferenciája (Pécel) (meghívással)
27. BSz Tanácsának ülése (Pécel)
31. Előadások nőknek (Bp., Nagyvárad tér, 10 óra)

ÁPRILIS

14. Hitmélyítő csendesnap (Hajdúszoboszló)
28. Előadások nőknek (Bp., Nagyvárad tér, 10 óra)

MÁJUS

1. Közgyűlés és tavaszi csendesnap
(Bp. Nagyvárad téri ref. templom, 10 óra)
13. Fontos kérdéseink – előadás
(Budapest, Nagyvárad tér, 17 óra)
19. Előadások nőknek (Bp., Nagyvárad tér, 10 óra)

JÚNIUS

2. Családi nap (Pécel)
2. BSz csendesnap (Debrecen – Mester u.)
- 24-29. Házassággyógyozó konferencia (Szépalma)**
- 25-29. Teológiai konferencia (Pécel)

JÚLIUS

- 2-7. Pedagógus konferencia és hitmélyítő hét*
- 8-15. Ifjúsági kenutábor (Szigetköz - csillagtúra)
- 9-14. Lelki konf. felnőtteknek (Pécel)
- 16-21. Genezis tábor (Pécel)
- 28-aug. 4. Házassággyógyozó konferencia (Pécel) (?) ●

AUGUSZTUS

- 6-11. Állami otthonos lányok konferenciája (Pécel)
19. Hitmélyítő konferencia (Nyíregyháza)
- 20-24. Missziói hét

SZEPTEMBER

1. Családi nap (Pécel)
9. Fontos kérdéseink – előadás
(Budapest, Nagyvárad tér, 17 óra)
15. BSz Tanácsának ülése (Pécel)

OKTÓBER

6. Hitmélyítő csendesnap (Hajdúszoboszló)
13. Lelkészkonferencia
14. Fontos kérdéseink – előadás
(Budapest, Nagyvárad tér, 17 óra)
- 28-nov. 2. Orvoskonferencia (Szépalma)

NOVEMBER

3. Őszi körzeti csendesnap (Miskolc)
10. Őszi körzeti csendesnap (Bp. Pasarét)
11. Fontos kérdéseink – előadás
(Budapest, Nagyvárad tér, 17 óra)
- 19-23. Lelkigondozói konferencia (Berekszentmária)*
24. Ifjúsági hitmélyítő csendesnap (Pécel)
- 25-30. Hitmélyítő konferencia (Szépalma)

DECEMBER

1. BSz Tanácsának ülése (Pécel)
9. Fontos kérdéseink – előadás (Bp., 17 óra)
31. Ifjúsági szilveszter (Pécel)

* * *

Időpont és helyszín egyeztetés alatt:

- Ifjúsági vakáció 10-13 éveseknek
- Ifjúsági vakáció 14 év feletti lányoknak
- Ifjúsági vakáció 14 év feletti fiúknak
- Ifjúsági hitmélyítő hét

* * *

A húsvéti Biblia és Gyülekezet mellékleteként megjelenő programfüzetben közöljük a véglegesített adatokat.

* * *

● *Megtartása feltételek teljesülésétől függ*

Az esetleges változásokról folyamatos tájékoztatást adunk a Biblia és Gyülekezetben.

Fontos! 2007. évi programra januártól fogadunk el jelentkezést!

– Biblia Szövetség, H-2119 Pécel, Pf. 17. Tel/fax: (36) 06/28 452-334 E-mail: bsz@bibliaszov.hu –

* Közös rendezésben a Molnár Mária Külmissziói Alapítvánnyal

** A Bibliai Házassággyógyozó Szolgálattal közös szervezésben

1.

2.

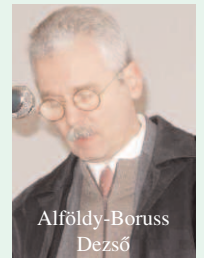

Molnár
Sándor

**Őszi, ceglédi
lelkész-
konferencia**
(1-3.)
(Fotó: M. I.)

3.

Alföldy-Boruss
Dezső

4.

5.

Zila Péter

Asztalos Zoltán

6.

Ósz András

Tariska
Zoltán

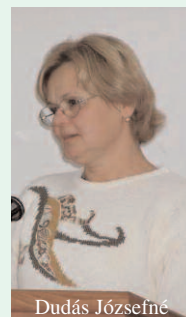
Füle Lajos

Kántor Anita

7.

Dudás Józsefné

Kiss László

Bertalan Jánosné

8.

**Őszi,
hajdúböszörményi
BSZ csendesnap**
(4-8.)
(Fotó: Juhász Csaba; M. I.)

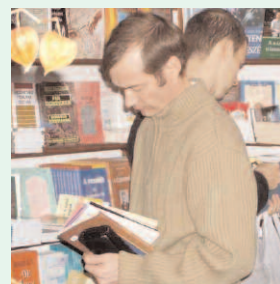
Dr. Mikolicz Gyula

Sípó Ete Álmos

**BSZ őszi,
ifjúsági
hitmélyítő
csendesnap
Pécelen**
(Fotó: Varga Zsolt)

A Biblia és Gyülekezet című folyóiratra a **11742331-20003610** számlaszámon vagy postai utalványon lehet előfizetni
Előfizetési díj 2007-ben: Belföldön: 1.800,- Ft/pld.; (1.500,- Ft/pld 10 pld. felett); Külföldön: - európai országokba: 3.600,- Ft/pld;
- egyéb országokba: 4.800,- Ft/pld. A folyóirat megjelenik negyedévenként. Az előfizetés nélküli árus példány ára 320,- Ft.

A Biblia és Gyülekezet szerkesztősége és kiadóhivatala: a Biblia Szövetség címen
Kiadja a Biblia Szövetség megbízásából az Ébredés Alapítvány, felelős kiadó: *Szabó László*

***

Biblia Szövetség címe: H-2119 Pécel, Pf. 17. Telefon/fax: 06 (28) 452-334 Internet: www.bibliaszov.hu E-mail: bsz@bibliaszov.hu
felelős szerkesztő: *Sípó Ete Álmos*; szerkesztő: *Dr. Mikolicz Gyula*; rovatok: tematikus igehirdetés/ *Cseri Kálmán*; gyülekezetépítés/ *Végh Tamás*;
hit és tudomány/ *Sípó Ete Zoltán*; bizonyágtétel, olvasói vélemény, hit és élet, hírek-közlemények/ *Dr. Mikolicz Gyula*;
történelmi múlt/ *Margit István*; jelen számot nem a rovat-beosztás szerint szerkesztették
tördelés: *Horváth Mária*; címlapkép: Konferencia a Hotel Szépalmásban

Nyomatás: M és M Goldprint Kft. 1107 Bp., Mázsa u. 3. – HU-ISSN 0866-2932

Folyóiratunk legközelebb 2007 Húsvét előtt jelenik meg. Lapzárta: 2007. február 10. (Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!)